

๖/๖.๐๐๗๘

๗ 4๖3๕

๙. 3

สถานภาพสื่อโรคเอดส์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์

ของ

ศิริพร อัมพันธ์จันทร์

๒๑ ต.ค. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา

เมษายน 2535

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

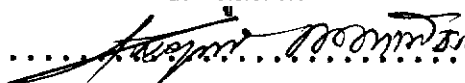
181769

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
เทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน

(รศ. ชม ภูมิภาค)

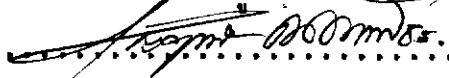
..... กรรมการ

(ผศ. นุชฤทธิ คงดาศีธร)

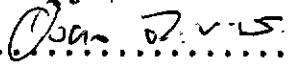
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(รศ. ชม ภูมิภาค)

..... กรรมการ

(ผศ. นุชฤทธิ คงดาศีธร)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผศ. องอาจ จิยะจันทน์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร. สมพร บัวทอง)

วันที่ . ๔7. เดือน ... เมษายน ... พ.ศ. 2535

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค คณะศึกษาศาสตร์ ที่กรุณาเป็นประธานควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญฤทธิ์ คงคาเพชร กรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์องอาจ จิยะจันทร์ กรรมการร่วมในการทำปริญญานิพนธ์ ดร.วิระ สุภากิจ ที่ให้ความอนุเคราะห์เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ และคณาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาทุก ๆ ท่าน ที่ได้กรุณาช่วยเหลือ เอาใจใส่ และให้คำแนะนำต่าง ๆ ตลอดมา จนปริญญานิพนธ์สำเร็จลงได้

ขอขอบคุณคุณเชิดชาติ พุกขุน คุณสุนทรา หาญวงศ์ คุณรุ่งทิพย์ สมานรักษ์ และเพื่อน ๆ ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือ ในด้านต่าง ๆ มาโดยตลอด

กราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และพี่ ๆ ที่ให้ทุก ๆ อย่าง โดยเฉพาะกำลังใจ และทุนการศึกษาตลอดเวลา

ศิริพร อัมพันธ์จันทร์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
① ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ประเภทสื่อการสอนวิชาสุขศึกษา	6
ความหมายของโรคเอดส์	12
การแพร่ของโรคเอดส์	13
การป้องกันโรคเอดส์	14
การควบคุมโรคเอดส์	17
ปัญหาของโรคเอดส์ที่มีต่อการศึกษา	18
สื่อโรคเอดส์	19
หลักสูตรโรคเอดส์	21
แบบเรียนเรื่องโรคเอดส์	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรคเอดส์	22

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	25
	ประชากร	25
	กลุ่มตัวอย่าง	25
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	26
	ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	26
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	26
	การวิเคราะห์ข้อมูล	27
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	28
4	การวิเคราะห์ข้อมูล	30
	ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	30
	สภาพเกี่ยวกับการใช้สื่อโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา	31
	ความต้องการเกี่ยวกับการปรับปรุงการใช้สื่อโรคเอดส์	33
	ความต้องการสื่อโรคเอดส์ประเภทต่าง ๆ	35
	ปัญหาการใช้สื่อโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา	37
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	39
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	39
	วิธีดำเนินการวิจัย	39
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	40
	ข้อเสนอแนะ	42

บทที่	หน้า
๑ บรรณานุกรม	43
๒ ภาคผนวก	48
ประวัติย่อของผู้วิจัย	60

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 สภาพเกี่ยวกับการใช้สื่อโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา	31
2 ความต้องการเกี่ยวกับการปรับปรุงการใช้สื่อโรคเอดส์	33
3 ความต้องการสื่อโรคเอดส์ประเภทต่าง ๆ	35
4 ปัญหาการใช้สื่อโรคเอดส์	37

บทนำ

โรคเอดส์เป็นโรคติดต่อใหม่ ซึ่งเกิดแล้วแพร่ระบาดไปทั่วโลกอย่างรวดเร็ว และมีแนวโน้มว่าจะทวีความรุนแรงมากขึ้นจนเป็นปัญหาที่น่าวิตก (ธรรมบุญ วรณิสสร. 2533 : 288) ในประเทศไทยตั้งแต่เริ่มพบผู้ป่วยและผู้ติดเชื้อครั้งแรกในปี พ.ศ. 2527 จนถึงปัจจุบันมีอัตราการแพร่กระจายที่รวดเร็วมากประมาณการได้ว่า ในขณะนี้มีผู้ติดเชื้อในประเทศไทยแล้ว 300,000 - 400,000 คน สถานการณ์โรคเอดส์ของประเทศไทย กำลังอยู่ในขั้นร้ายแรง (ไทยสเอดส์. 2534 : 1 - 2) หากไม่มีการป้องกันและควบคุม โรคเอดส์ที่ได้ผลแล้ว เมื่อสิ้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 7 ในปี พ.ศ. 2539 ประเทศไทยจะมีผู้ป่วยโรคเอดส์ จำนวน 28,728 ราย และผู้ติดเชื้อเอดส์ จำนวน 2,160,000 ราย เมื่อพิจารณาว่าบุคคลที่มีเชื้อเอดส์เหล่านี้ สามารถที่จะแพร่เชื้อ ได้อย่างไม่จำกัดจำนวนแล้ว ภายในระยะพักตัวของโรคเท่าที่มีหลักฐานยืนยันขณะนี้พบว่า นานประมาณ 3 - 5 ปี จำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสเอดส์จะเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ จนไม่อาจควบคุม สถานการณ์ไว้ได้ (ศูนย์ป้องกันและควบคุมโรคเอดส์. 2532 : 5)

จากรายงานสถานการณ์โรคเอดส์ในประเทศไทยที่จำแนกตามราชอาชีพ มีนักเรียนป่วยเป็นโรคเอดส์ มีอาการสัมพันธ์กับเอดส์ และติดเชื้อโดยไม่มีอาการ มีจำนวนค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอาชีพอื่น ๆ (กองระบาดวิทยา. 2534) หากพิจารณาถึงพฤติกรรม ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาแล้วเด็กจะมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหลายอย่างที่ปรากฏ มากคือ การหนีเรียน การมั่วสุมตามสถานเริงรมย์ การติดสารเสพติด โดยการ ใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่นโดยไม่ได้ทำความสะอาด ข่าเชื้อเข็ม หรืออุปกรณ์การฉีดยา อย่างถูกวิธี และเริ่มมีความต้องการทางเพศ ซึ่งอาจเกิดจากการชักจูงจากเพื่อนฝูงหรือ ไปหาเองที่เรียกว่า "ขึ้นครู" พฤติกรรมเหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่มีความเสี่ยงต่อการ

ติดเชื้อเอดส์สูง (กรมพลศึกษา. ม.ป.ป. : 5 ; วิชาญ วิทยาคัย และคนอื่น ๆ. 2532 : 88 ; สุนัทร วาณิชเสนี และขจิต ชุโนญา. 2533 : 76) ถ้าหากเด็กในวัยนี้ติดเชื้อมาก ๆ จะทำให้เกิดปัญหาเรื่องสุขภาพของเด็กในวัยเรียน ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องคำนึงถึงและเร่งปรับปรุงแก้ไข เพราะประชากรในวัยนี้ จะต้องเจริญเติบโตและพัฒนาการเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ และเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาประเทศชาติในด้านต่าง ๆ ต่อไป (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2520 : 2)

กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายเกี่ยวกับโรคเอดส์อย่างชัดเจนโดยมีหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ 0607/33573-33581 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2530 แจ้งให้สถานศึกษาทุกแห่งสอดแทรกเรื่องโรคเอดส์เข้าไปในกระบวนการเรียนการสอนตามรายวิชาต่าง ๆ และจัดให้มีการเรียนการสอนเรื่องโรคเอดส์ในหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียน ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป และจัดให้มีการเรียนการสอนเรื่องโรคเอดส์ในหลักสูตรการเรียนการสอน ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป ในปีการศึกษา 2533 (หลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง 2533) โดยมีการประชุมสัมมนาพร้อมระดับผู้บริหารและผู้บริหารระหว่างกระทรวงสาธารณสุขกับกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อการประสานด้านนโยบาย การดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรและการวางแผนการเผยแพร่ความรู้โรคเอดส์ในกลุ่มนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พร้อมทั้งมีการปรับปรุงแก้ไขหนังสือเรียนให้บรรจุโรคเอดส์ในตำราเรียนด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2530)

จากการศึกษาของวีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์ (2532) พบว่า เยาวชนไทยอายุระหว่าง 15 - 24 ปี ซึ่งเป็นเยาวชนในสถานศึกษา ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์อย่างแท้จริง นอกจากนั้นยังมีความเชื่อที่ไม่ถูกต้องบางประการ เช่น เชื่อว่ายุงและแมลงเป็นสัตว์นำโรค การใกล้ชิดกับผู้ป่วยทำให้ติดเชื้อ และการใช้ภาชนะร่วมกันกับผู้ป่วย ก็จะทำให้ติดเชื้อได้เช่นกัน

การให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ ผู้ที่มีบทบาทมากในการเผยแพร่ความรู้ในสถานศึกษา คือ ครูอาจารย์ โดยเฉพาะครูอาจารย์ฝ่ายอนามัยของโรงเรียน ที่มีหน้าที่ให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์โดยตรง การให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์มีหลายวิธี วิธีหนึ่งที่จะทำให้การ

เรียนรู้ได้คือการให้สื่อต่าง ๆ เพราะสื่อมีคุณสมบัติอยู่หลายด้านที่ทำให้สามารถนำเข้ามาใช้เป็นประโยชน์ในระบบการสอนได้ผลดี ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

(ชม ภูมิภาค. 2524 : 20)

หน่วยงานต่างๆ ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ ได้ใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อให้ความรู้อย่างกว้างขวาง เช่น กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ได้พยายามดำเนินการควบคุมและป้องกันโรคเอดส์ โดยให้การสุศึกษาและประชาสัมพันธ์(วิกฤติการณ์โรคเอดส์กับทางออกสังคมไทย. 2533 : 72) จากการสัมภาษณ์คุณสมโรจน์ เรืองไทย เจ้าหน้าที่ฝ่ายสื่อกองโรคเอดส์ กรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข สรุปได้ว่า ในการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องโรคเอดส์นั้น ได้ใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่อย่างต่อเนื่อง สื่อที่ใช้เป็นสื่อที่ผลิตขึ้นเอง เช่น หนังสือ วารสาร โปสเตอร์ แผ่นพับ วิดีโอ การจัดนิทรรศการ เพื่อเผยแพร่เรื่องโรคเอดส์ตามสถานที่ต่าง ๆ และให้การอบรมครูอนามัยทั่วประเทศ โดยให้การอบรมในลักษณะแนวลึก เพื่อการนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง พร้อมทั้งบริการให้ฟรีชุดสื่อโรคเอดส์ชนิดต่าง ๆ (กรมควบคุมโรคติดต่อ. 2534)

จะเห็นได้ว่าสื่อโรคเอดส์มีบทบาทอย่างมากในการให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ ถ้าหากมีการนำสื่อไปใช้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง ย่อมจะเกิดประโยชน์ต่อการศึกษาเป็นอย่างมากและครูอนามัยมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์แก่นักเรียน ซึ่งการให้ความรู้ดังกล่าวนี้ จะต้องหาวิธีที่จะให้เด็กมีความเข้าใจในเรื่องโรคเอดส์ให้มากที่สุด โดยการนำสื่อโรคเอดส์ต่าง ๆ เข้ามาช่วย จากสภาพดังกล่าวและเนื่องจากการให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ โดยการนำสื่อโรคเอดส์มาประกอบของครูอาจารย์ฝ่ายอนามัยยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษาไว้ จึงทำให้ขาดข้อมูลย้อนกลับที่จะทำให้ทราบว่า การนำสื่อโรคเอดส์มาประกอบการให้ความรู้ มีความล้มเหลวถึงผลมากน้อยเพียงใดมีความต้องการและปัญหาอย่างไร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงสถานภาพสื่อโรคเอดส์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อประโยชน์ต่อฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาด้านสื่อโรคเอดส์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้สื่อโรคเอดส์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อสำรวจความต้องการและปัญหาด้านการใช้สื่อโรคเอดส์ของครูอาจารย์ ฝายอนามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเป็นแนวทางของฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสื่อโรคเอดส์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาครั้งนี้ มีขอบเขตเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

กลุ่มประชากร ได้แก่ ครูอาจารย์ฝายอนามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 112 โรงเรียน รวมทั้งหมด 428 คน

กลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มอย่างง่ายจากกลุ่มประชากร ที่เป็นครูอาจารย์ฝายอนามัยโรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งหมด 112 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

สื่อโรคเอดส์ หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ ที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ ที่ครูอาจารย์ฝ่ายอนามัยนำมาประกอบการให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์โดยเฉพาะ

สถานการณ์ หมายถึง สภาพของสื่อโรคเอดส์ที่ครูอาจารย์ฝ่ายอนามัย นำมาประกอบการให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งเกี่ยวกับการใช้ ความต้องการ และปัญหา

โรคเอดส์ หมายถึง กลุ่มอาการของโรคที่เกิดจากภูมิคุ้มกันในร่างกายเสื่อมหรือบกพร่อง ซึ่งเกิดจากเชื้อไวรัสชนิดหนึ่งชื่อ HIV (Human Immuno deficiency Virus) เมื่อเข้าสู่ร่างกายคนแล้ว จะไปทำลายเซลล์เม็ดเลือดขาว ที่ทำหน้าที่ป้องกันเชื้อโรค ทำให้ภูมิคุ้มกันโรคของคนนั้นเสื่อม จนเป็นสาเหตุให้ร่างกายของคนนั้นอ่อนแอ มีการเจ็บป่วยบ่อย รักษาไม่หาย ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง ในที่สุดก็ตายด้วยโรคเรื้อรังนั้น

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

ครูอาจารย์ฝ่ายอนามัย หมายถึง ครูอาจารย์ที่ทำหน้าที่ให้ความรู้และบริการด้านสุขภาพอนามัย ข่าวสารเรื่องโรคภัยต่าง ๆ รวมถึงบริการรักษาพยาบาลเบื้องต้นแก่นักเรียน และครูที่เจ็บป่วยกะทันหันหรืออุบัติเหตุในโรงเรียนมัธยมศึกษา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

สื่อการสอนวิชาสุขศึกษา

กองส่งเสริมผลศึกษาและสุขภาพ กรมพลศึกษา (2518 : 47 - 55) ได้เสนอชนิดของสื่อการสอนวิชาสุขศึกษาไว้ดังนี้

1. หนังสือ (Text and Reference Books) ในการสอนวิชาสุขศึกษานั้น ครูควรจะให้นักเรียนได้ใช้หนังสือแบบเรียนหลาย ๆ เล่ม เพื่อนักเรียนจะได้ศึกษาค้นคว้า เพราะหนังสือแต่ละเล่ม ย่อมมีแนวการเขียนและเนื้อหาวิชาความรู้แตกต่างกันออกไป ซึ่งเป็นประโยชน์ ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ หรือมีประสบการณ์กว้างขวางยิ่งขึ้น สำหรับครู นอกจากจะต้องอ่านหนังสือแบบเรียนแล้ว ควรจะได้มีโอกาสศึกษาและค้นคว้าจากหนังสือ สุนิทยาอื่น ๆ เพื่อเตรียมการสอนให้ดียิ่งขึ้น

2. จุลสารและใบปลิว (Pamphlet and Leaflet) จุลสารและใบปลิว ที่เกี่ยวกับวิชาสุขศึกษาจากหน่วยราชการ องค์กรสมาคม และบริษัทห้างร้านเอกชนต่าง ๆ ถ้าหากครูรู้จักการเลือกใช้ให้ถูกต้อง จะมีประโยชน์ต่อการสอนสุขศึกษามาก เพราะจุลสาร และใบปลิวต่าง ๆ มักจะมีเนื้อหา หรือเรื่องราวแปลก ๆ ใหม่ ๆ เจาะจง ทันท่วงที เหตุการณ์ นักเรียนสามารถหาความรู้ได้เช่นเดียวกับหนังสืออื่น ๆ เหมือนกัน

3. หนังสือพิมพ์ วารสาร และนิตยสาร (Newspaper, Periodical and Magazine) ทั้งหนังสือพิมพ์ วารสาร และนิตยสารต่าง ๆ มักมีข่าวสารหรือเรื่องราวเกี่ยวกับสุขภาพอยู่บ่อย ๆ วารสารบางเล่ม เช่น วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และ

สันนาการ ก็ลงเรื่องราวเกี่ยวกับสุขภาพโดยตรง และเรื่องราวเหล่านี้ก็นับว่าเป็นที่น่าสนใจมากเพราะเป็นเรื่องสั้นที่มีเกร็ดความรู้ และทันต่อเหตุการณ์ ครูอาจใช้บทความต่าง ๆ เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน และบางครั้งครูยังอาจให้นักเรียนได้รวบรวมรูปภาพ และข่าวต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์ วารสาร และนิตยสาร เพื่อนำไปทำสมุดภาพประกอบบทเรียน

4. ภาพโฆษณา (Poster) ครูหรือนักเรียนอาจจะเขียนภาพโฆษณาขึ้นใช้เอง แต่ภาพโฆษณาส่วนใหญ่ ที่ใช้ในการสอนวิชาสุขศึกษา ครูมักจะได้อาจากการติดต่อกับจากแหล่งอุปกรณ์ต่าง ๆ โดยทั่วไปภาพโฆษณาที่ดี ควรจะมีขนาดใหญ่พอสมควร มีภาพและตัวหนังสือหลาย ๆ สีประกอบกัน มองแล้วให้สะดุดตามีความสำคัญเด่น ในเรื่องที่ต้องการทราบอย่างเห็นได้ชัด ภาพโฆษณามีประโยชน์ต่อการสอนวิชาสุขศึกษามาก

5. ภาพพลิก (Flip chart) คือรูปภาพต่าง ๆ ที่เขียนใส่ลงในแผ่นกระดาษที่ค่อนข้างแข็ง มีขนาดโตพอสมควร มีจำนวนมากกว่า 10 ภาพขึ้นไป และมีปกทำด้วยแผ่นกระดาษแข็ง ที่สลับมีหัวร้อยแผ่นภาพเหล่านี้ไว้ ทำให้สามารถวาง ตั้ง และพลิกภาพได้ทีละภาพ โดยมากภาพพลิกเล่มหนึ่ง จะเป็นเรื่องเดียวกันตั้งแต่ต้นจนจบ และในตอนท้ายจะมีข้อความสรุปไว้

6. ภาพสเก็ตช์ (Sketch) คือ ภาพลายเส้นที่เขียนขึ้นอย่างง่าย ๆ ไม่ต้องการความปราณีตหรือสัดส่วนที่แน่นอน ใช้เป็นสัญลักษณ์แทนสิ่งต่าง ๆ ได้ ซึ่งผู้มองเข้าใจได้ เช่น การเขียนภาพคนอย่างง่าย ๆ ครูอาจสเก็ตช์ภาพในเรื่องทรวดทรง การทรงตัว การเกิดอุบัติเหตุ และการทดลองต่าง ๆ ประกอบการสอนวิชาสุขศึกษาได้

7. ภาพชุด (Picture set) ภาพชุดอาจจะเป็นภาพเขียน ภาพวาด หรือภาพพิมพ์ ภาพถ่ายก็ได้ มีจำนวนหลาย ๆ ภาพในเรื่องเดียวกัน ตามปกติจะมีขนาดไม่โตนัก และสามารถเก็บในซองรวมด้วยกันได้ อาจใช้ภาพประกอบบทเรียน โดยแสดงให้เห็นนักเรียนดูเป็นกลุ่มย่อย หรือจัดเป็นนิทรรศการโดยติดภาพกับกระดานนิเทศ หรือทำเป็นมุมสุขภาพร่วมกันอุปกรณ์อื่น ๆ

8. ภาพกล (Mobile) ภาพกลคือ รูปภาพเล็ก ๆ ที่เขียนหรือตัดมาติดลงบนแผ่นกระดาษแข็ง ซึ่งมีรูปร่างต่าง ๆ กัน และมีภาพทั้ง 2 หน้า แต่บางทีก็เอากระดาษแข็งทำเป็นกล่องรูปหลายเหลี่ยมหลายหน้า ภาพเหล่านี้จะถูกผูกด้วยเส้นด้ายและแขวนเป็นแถว ๆ ติดอยู่กับเส้นลวดแข็งหรือท่อนไม้เล็ก ๆ ภาพจะหมุนไปมาเมื่อถูกลมพัด หรือถูกจัดให้หมุน ครูอาจทำภาพกลประกอบการสอนศึกษาในเรื่องต่าง ๆ ได้ เช่น อาหารที่มีประโยชน์ การออกกำลังกาย การพักผ่อน และสันทนาการ

9. ภาพถ่าย (Photograph) คือ รูปภาพซึ่งได้มาจากการใช้กล้องถ่ายรูปหรือรูปธรรมดากับภาพ โดยครูอาจจะถ่ายภาพเหตุการณ์ การแสดง การสาธิตโดยวิทยากร หรือการทดลองที่สำคัญ ๆ เอาไว้ เพื่อประกอบบทเรียนวิชาศึกษา ครูอาจจะใช้ภาพต่าง ๆ ประกอบกับอุปกรณ์อื่น ๆ เพื่อจัดนิทรรศการได้เป็นอย่างดี

10. แผนภูมิ (Chart) แผนภูมิที่ครูทำส่วนมากมักจะเป็นกระดาษบาง ๆ ขนาดโตพอ ๆ กับภาพโฆษณา แผนภูมินี้ครูมักจะใช้เขียนข้อความสำคัญ ๆ เช่น แผนภูมิเพลง แผนภูมิตาราง แผนภูมิโคอะแกรม แผนภูมิข้อควรปฏิบัติ ในการเขียนแผนภูมิครูควรเลือกสีและขนาดของตัวหนังสือ หรือภาพให้เหมาะสมด้วย การใช้แผนภูมิจะช่วยประหยัดเวลาและสะดวกในการสอนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการสอนบทเรียนเดียวกันหลาย ๆ ห้อง

11. แผนที่ (Map) แผนที่ซึ่งใช้ในการสอนวิชาศึกษา มักจะเป็นแผนที่สังเขปง่าย ๆ ซึ่งแสดงพื้นที่บริเวณแคบ ๆ เช่น จังหวัด อำเภอ หมู่บ้าน โดยครูอาจใช้แผนที่แสดงให้นักเรียนได้ทราบถึงเส้นทางการสัญจรต่าง ๆ แหล่งบริการสุขภาพในท้องถิ่น และบริเวณภูมิประเทศที่มีสัตว์ร้ายชุกชุม แผนที่เหล่านี้ อาจเป็นของหน่วยราชการที่ทำขึ้น หรือครูอาจเขียนขึ้นใช้เองก็ได้

12. แผนสถิติ (กราฟ) (Graph) การใช้กราฟนับว่าเป็นประโยชน์มาก เพราะจะช่วยสรุปและเน้น เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้และมีความเข้าใจในตัวเลขต่าง ๆ ได้ง่าย และมีความหมายดียิ่งขึ้น กราฟที่ใช้แสดงสถิติหรือข้อมูลต่าง ๆ มีอยู่หลายแบบด้วยกัน ครูควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของบทเรียนด้วย เช่น การแสดงว่าวันหนึ่ง ๆ นักเรียนได้ประกอบกิจกรรมอะไรบ้าง ควรใช้กราฟวงกลมหรือกราฟพื้นที่

13. การ์ตูน (Cartoon) การ์ตูนหรือภาพล้อที่ครูนำมาใช้ประกอบการสอนวิชา สุขศึกษา ส่วนมากมักได้มาจากหนังสือหรือวารสารต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในของ ต่างประเทศ โดยตัดมาหรือเขียนขยายใหม่ แต่ถ้าครูมีความสามารถก็อาจเขียนขึ้นเอง ตามปกติการ์ตูนหรือภาพล้อมักใช้ในการนำเข้าสู่บทเรียนหรือการจัดนิทรรศการ ได้ผลดี มาก

14. สมุดภาพ (Scrapbook) สมุดภาพ คือ สมุดที่รวบรวมรูปภาพต่าง ๆ พร้อม ทั้งคำอธิบายประกอบไว้ด้วยกันตามลำดับอย่างมีระเบียบและมีหัวข้ออธิบาย แจกแจงไว้ อย่างชัดเจน รูปภาพเหล่านี้อาจตัดเอามาจากหนังสือพิมพ์ วารสาร และเอกสารอื่น ๆ ทั้งของไทยและต่างประเทศ สมุดภาพนั้นนอกจากครูจะทำขึ้นเองแล้ว โดยทั่ว ๆ ไป ยังนิยม ให้นักเรียนช่วยกันทำเป็นงานหมู่ เพื่อประกอบบทเรียนหรือจัดทำเป็นกิจกรรมพิเศษอีกด้วย

15. ของจริง (Real object) ถ้าหากของจริงมีขนาดและความเหมาะสม พอที่ครูจะสามารถนำมาใช้เป็นอุปกรณ์การสอนในห้องเรียนได้แล้ว ย่อมนับได้ว่ามีประโยชน์ มากกว่าอุปกรณ์การสอนอื่น ๆ ที่ประดิษฐ์ขึ้นแทนมากทีเดียว เพราะของจริงจะช่วยให้ นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง ซึ่งมีความหมายและมีผลต่อการเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น ของ จริงที่ครูนำมาเป็นอุปกรณ์การสอนได้ มีมากมาย เช่น ภูเขา หรือพืชชาติที่ดองไว้ ผักและผลไม้ ต่าง ๆ ที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ และยาสามัญประจำบ้าน

16. ของตัวอย่าง (Specimen or Sample) ของตัวอย่างที่ครูนำมาเป็น อุปกรณ์การสอน ส่วนมากจะเป็นตัวอย่างสินค้า ซึ่งได้มาจากบริษัทห้างร้านต่าง ๆ โดย ปกติของตัวอย่างจะมีลักษณะเกือบจะเหมือนกับของจริง แต่ที่ผิดไปก็คือขนาด ซึ่งมักจะมี ขนาดไม่โต ก็เล็กไปจากของจริงมาก เช่น แปรงสีฟันอัตโนมัติ ๆ หรือสบู่อ่อนเล็ก ๆ ของ ตัวอย่างนี้ หมายถึงบางส่วนของของจริงด้วยเหมือนกัน เช่น ครูเอาน้ำโลโครกเพียงเล็ก น้อย ใส่หลอดแก้วเพื่อให้นักเรียนดูเชื้อโรคด้วยกล้องจุลทรรศน์

17. หุ่นจำลอง (Model) หุ่นจำลองคือ ของที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อจำลองแบบของ จริง หุ่นจำลองมีหลายชนิด บางชนิดก็คล้ายกับของจริงมากบางชนิดก็แสดงกลไกในการ ทำงาน บางชนิดก็ทำงานให้ดูได้เลย ตัวอย่างเช่น ภาพอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย ซึ่ง

ทำด้วยปูนปลาสเตอร์ ชุดเครื่องหมายจราจรซึ่งทำด้วยไม้ อุปกรณ์แสดงกลไกในการหายใจ

18. กระดานชอล์ค (Chalk board) กระดานชอล์คนับเป็นอุปกรณ์เบื้องต้นที่สำคัญมากในการสอน เพราะครูสามารถใช้เขียนอะไรไม่ว่าจะเป็นตัวหนังสือ หรือรูปภาพได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

19. ป้ายนิเทศ (Bulletin board) ป้ายนิเทศส่วนมากจะทำด้วยกระดาษอัดหรือไม้อัดซานอ้อย และทาสีเขียว มักนิยมตั้งไว้โดยรอบหรือหลังห้องเรียน ป้ายนิเทศใช้สำหรับจัดนิทรรศการหรือติดข้อความประกาศข่าวสาร แผนภูมิ ภาพโฆษณา บัตรคำ หรือบัตรประโยค และรูปภาพต่าง ๆ

20. แผ่นป้ายผ้าสำลี (Flannel board) แผ่นป้ายผ้าสำลีทำโดยเอาผ้าสำลีหรือผ้าสักหลาดหุ้มแผ่นไม้บาง ๆ แผ่นป้ายผ้าสำลีเป็นที่น่าสนใจและจูงใจเด็ก ๆ ได้ดีมาก ทำให้สะดวกในการแสดงอุปกรณ์และประหยัดเวลาในการสอน

21. ชุดปฐมพยาบาล (First aid kit) ชุดการปฐมพยาบาล เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฐมพยาบาลจากห้องพยาบาลของโรงเรียน มีประโยชน์มากในการนำไปประกอบการสอนวิชาสุขศึกษา โดยเฉพาะในบทเรียนที่เกี่ยวกับเรื่องการปฐมพยาบาลและยาสามัญประจำบ้าน นอกจากเครื่องมือเครื่องใช้อื่น ๆ อีกในห้องพยาบาลที่ครูสามารถเอาไปใช้เป็นอุปกรณ์การสอนได้ เช่น เครื่องวัดส่วนสูง เครื่องชั่งน้ำหนัก

22. เครื่องมือวิทยาศาสตร์ (Science apparatus) เนื่องจากวิชาสุขศึกษาเป็นวิทยาศาสตร์ประยุกต์สาขาหนึ่ง ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์มาก ดังนั้นครูสุขศึกษาจึงอาจนำเอาเครื่องมือ เครื่องใช้ ทางวิทยาศาสตร์หลาย ๆ อย่าง ไปเป็นอุปกรณ์การสอน เช่น หลอดแก้วทดลอง แว่นขยาย กล้องจุลทรรศน์

23. วิทยากร (Resource person) วิทยากรจัดว่าเป็นอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างหนึ่ง เพราะวิทยากรมีส่วนช่วยให้ครูสามารถดำเนินการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น สำหรับแหล่งที่จะเชิญวิทยากรนั้น ครูจะต้องศึกษาและติดตาม

24. นิทาน (Tale) เนื้อเรื่องของนิทานจัดว่าเป็นอุปกรณ์การสอนอย่างหนึ่ง เพราะนิทานสามารถช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น นิทานสำหรับเล่าให้นักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาฟัง ควรจะแฝงไว้ด้วยความรู้หรือแนวคิดทางด้านวิทยาศาสตร์ และมีข้อคิดซ่อนอยู่ให้มากเพราะจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนยิ่งขึ้น และทำให้นักเรียนได้คิดหรือเกิดจินตนาการในเรื่องสุขวิทยา

25. เพลง (Song) เนื้อเพลงก็จัดว่าเป็นอุปกรณ์การสอนอย่างหนึ่ง เพราะช่วยให้นักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีและมีความซาบซึ้งในบทเรียนยิ่งขึ้น

26. เครื่องบันทึกเสียง วิทยุ และโทรทัศน์ (Tape recorder, Radio and Television) ทั้งเครื่องบันทึกเสียง วิทยุ และโทรทัศน์นับได้ว่าเป็นอุปกรณ์การสอน ที่มีประโยชน์มาก เพราะจะช่วยทำให้นักเรียนสนใจและตั้งใจเรียนดียิ่งขึ้นและนักเรียนมีโอกาสได้ยิน ได้ฟัง ได้ชมเรื่องหรือสิ่งแปลก ๆ

27. ภาพยนตร์ ภาพสไลด์ และฟิล์มสตริป (Movies Slides and Filmstrips) จัดเป็นอุปกรณ์การสอนที่มีประโยชน์มาก แต่วิธีการที่ใช้อาจยุ่งยาก และสลับซับซ้อนมากกว่าเครื่องบันทึกเสียง วิทยุ และโทรทัศน์

28. ฟิล์มเอกซเรย์ (X-ray film) ฟิล์มเอกซเรย์ซึ่งอาจถ่ายให้เห็นอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น ปอด หัวใจ กระดูก กระเพาะอาหารและลำไส้ ตามปกติจะมีประโยชน์มากในการสอนบทเรียนเกี่ยวกับเรื่องอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย และการปฐมพยาบาล โดยขอได้จากโรงพยาบาลต่าง ๆ

29. กล้องทัศนียภาพ (Panorama) กล้องทัศนียภาพ เป็นกล้องที่ทำด้วยกระดาษแข็งหรือไม้อัดรูปครึ่งวงกลม มีขนาดโตพอสมควร ผนังด้านในเขียนเป็นทิวทัศน์ต่าง ๆ เพื่อให้มองดูเป็นที่ยาวและภายในกล้องประดับด้วยหุ่นจำลองเล็กมาก กล้องทัศนียภาพมักใช้แสดงภูมิประเทศที่มีสัตว์ร้ายหรือแหล่งที่เกิดอุบัติเหตุต่าง ๆ

30. กล้องอเนกภาพ (Diorama) เป็นกล้องซึ่งทำด้วยกระดาษแข็งพอประมาณ ภายในกล้องประดับด้วยหุ่นจำลองเล็ก ๆ กล้องอเนกภาพมักใช้แสดงภาพที่มีขอบเขตหรือบริเวณแคบกว่ากล้องทัศนียภาพ เช่น แสดงการจัดห้องพยาบาล หรือห้องเรียนที่ถูกสุขลักษณะ

31. มุมสุขภาพ (Health corner) มุมสุขภาพนี้ไม่จำเป็นต้องจัดไว้มุมห้องเรียนเสมอไป อาจจัดไว้ที่ใดภายในห้องเรียนก็ได้แล้วแต่ความเหมาะสม มุมสุขภาพนับว่าเป็นนิทรรศการอย่างหนึ่งช่วยให้นักเรียนใช้เป็นแหล่งสำหรับค้นคว้า หาความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งได้เป็นอย่างดี

32. โต๊ะทราย (Sand Table) ครูอาจจะทำโต๊ะทรายและกระบะทราย ใช้เป็นอุปกรณ์การสอนสำหรับวิชาสุขศึกษา ครูอาจให้นักเรียนจัดนิทรรศการหรือแสดงภาพจำลองเพื่อประกอบการค้นคว้า เช่น ในเรื่องสุขภาพ ভাল แหล่งบริการสาธารณสุขในท้องถิ่น

โรคเอดส์

คำว่า เอดส์ มาจากภาษาอังกฤษว่า AIDS ซึ่งย่อมาจาก Acquired Immune Deficiency Syndrome แต่ละคำมีความหมายดังนี้

Acquired หมายถึง ได้รับมาภายหลัง

Immune หมายถึง เกี่ยวกับระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย

Deficiency หมายถึง ความบกพร่องหรือความเสื่อม

Syndrome หมายถึง กลุ่มของอาการหรือโรคที่มีอาการหลาย ๆ อย่าง

โรคเอดส์จึงหมายถึง กลุ่มอาการของโรคที่เกิดจากระบบภูมิคุ้มกันของร่างกายเสื่อมหรือบกพร่อง ที่เกิดขึ้นมาภายหลังซึ่งไม่ได้เป็นมาแต่กำเนิด โดยมีสาเหตุมาจากเชื้อไวรัสชนิดหนึ่ง ชื่อ ฮิวแมน อิมมูโนเดเฟนิเซียนซี ไวรัส (HIV) ได้เข้าสู่ร่างกายไปทำลายเซลล์เม็ดเลือดขาวที่ทำหน้าที่ป้องกันร่างกายจากเชื้อโรค จนไม่สามารถทำหน้าที่ได้ตามปกติ ทำให้ร่างกายอ่อนแอ เกิดการติดเชื้อโรคอื่น ๆ ได้ง่าย มีการเจ็บป่วยบ่อยรักษาไม่หาย ในที่สุดก็จะตายด้วยโรคติดเชื้อชนิดนั้น ๆ (World Health Organization.

1989A : 1 ; Collier. 1989 : 2 ; Gordon and Klouda. 1989 : 8 ;

Christian Medical Commission. 1988 : 1 ; Langone. 1988 : 8 ;

Kurland. 1988 : 2)

การแพร่ของโรคเอดส์

เชื้อเอดส์ พบได้ในของเหลวที่อยู่ตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกายของปวย เช่น เลือด น้ำเหลือง น้ำอสุจิ น้ำในช่องคลอด น้ำตา และน้ำลาย แต่จากการตรวจวินิจฉัยที่ยืนยันได้ในปัจจุบัน พบว่า เชื้อเอดส์ที่มีปริมาณมากพอที่จะแพร่ได้มีเฉพาะในเลือด น้ำอสุจิ และน้ำในช่องคลอดเท่านั้น ส่วนของเหลวอื่น ๆ ในร่างกาย เช่น น้ำลาย น้ำตา พบว่ามีเชื้อเอดส์อยู่ในปริมาณน้อย และยังไม่เคยมีรายงานว่า สามารถแพร่เชื้อผ่านทางน้ำลายได้ ดังนั้นการแพร่ติดต่อจึงมีได้ 3 ทาง คือ (Gordon and Klouda. 1989 : 13 - 21 ; Mann. 1989 : 24)

1. การแพร่ทางเพศสัมพันธ์ เชื้อเอดส์สามารถแพร่ได้ทั้งจากชายสู่ชาย ชายสู่หญิง หญิงสู่ชาย หญิงสู่หญิง ผ่านการร่วมเพศ โดยเฉพาะการร่วมเพศในรูปแบบพิเศษต่าง ๆ เช่น การร่วมเพศทางทวารหนัก (Anal sex) จะเพิ่มโอกาสการติดเชื้อมากขึ้นเนื่องจากเกิดบาดแผลบริเวณเนื้อเยื่ออ่อน การร่วมเพศทางปาก (Oral sex) มีโอกาสติดเชื้อเช่นกัน ดังนั้นกลุ่มบุคคลที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ จึงได้แก่ กลุ่มสำล่อนทางเพศ ชายรักร่วมเพศหรือเกย์ (Homosexual) ชายรักสองเพศ (Bisexual) หญิงหรือชาย โสเภณี และบุคคลอื่น ๆ ที่มีเพศสัมพันธ์กับบุคคลกลุ่มเสี่ยงเหล่านี้

2. การแพร่ทางเลือดและผลิตภัณฑ์จากเลือด การรับเชื้อผ่านทางกระแสเลือด เป็นวิธีการแพร่เชื้อที่มีผลมากที่สุด โอกาสติดเชื้อขึ้นอยู่กับปริมาณเชื้อไวรัสที่มีอยู่ในเลือด การแพร่ทางเลือดพบได้บ่อยใน 3 กรณี คือ กรณีแรก การรับเลือดขณะทำการผ่าตัดหรือรักษาโรคเลือดบางชนิด เช่น โรคฮีโมฟีเลีย (Haemophilia) กรณีที่สอง การใช้เข็มหรือกระบอกฉีดยาที่ปนเปื้อนเชื้อเอดส์ ไม่ว่าจะเป็นการฉีดยาเสพติดหรือการฉีดยาชนิดอื่นใดก็ตาม และกรณีสุดท้าย โดยการรับอวัยวะของผู้ติดเชื้อเอดส์ นอกจากนั้นการสัมผัสกับเลือดหรือน้ำอสุจิของผู้ติดเชื้อเอดส์ ก็อาจทำให้ติดเชื้อเอดส์ได้เช่นกัน ขึ้นอยู่กับปริมาณความเข้มข้นของเชื้อตลอดจนความถี่ของการสัมผัส สรุปได้ว่า เชื้อเอดส์จะแพร่ทางเลือดได้ก็ต่อเมื่อเลือดหรือผลิตภัณฑ์จากเลือดที่ปนเปื้อนเชื้อเอดส์เข้าสู่กระแสเลือดของบุคคล

3. การแพร่ทางมารดาสู่ทารก เชื้อเอดส์สามารถแพร่จากมารดาสู่ทารกได้ตั้งแต่ก่อนคลอด ขณะคลอด และหลังคลอด โดยเชื้อเอดส์จะผ่านทางของเหลวจากมารดาไปสู่ทารก แต่ไม่ได้หมายความว่าโรคเอดส์ถ่ายทอดทางนันทกรรม สำหรับปัญหาว่าเชื้อเอดส์สามารถแพร่ผ่านทางน้ำนมของมารดาสู่ทารกได้หรือไม่นั้น ปัจจุบันยังไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะสรุปได้ แต่อย่างไรก็ตามได้มีการตรวจพบเชื้อเอดส์ในน้ำนมของมารดาที่มีเชื้อเอดส์อยู่ในตัว แต่มีเพียงปริมาณเล็กน้อย ดังนั้นโอกาสที่จะติดเชื้อเอดส์จากน้ำนมมารดาจึงน้อยหรือแทบไม่มีโอกาสเลย

จากข้อมูลในปัจจุบันยืนยันได้ว่า เชื้อเอดส์ไม่แพร่ผ่านทางอาหาร น้ำ อากาศ ยุง แมลง หรือสัตว์นำโรคอื่นใด และไม่แพร่ผ่านทาง การสัมผัสภายนอกตามปกติในชีวิตประจำวัน ดังนั้นการอยู่อาศัยร่วมกันในชุมชนแออัด การใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม โทรศัพท์ เสื้อผ้า ตลอดจนการรับประทานอาหารร่วมกัน จึงไม่ทำให้เกิดเชื้อเอดส์ นอกจากเหตุการณ์ดังกล่าวมีความรุนแรงจนถึงขั้นเกิดบาดแผลพอที่เชื้อเอดส์จะแพร่เข้าไปได้ จึงต้องระมัดระวังด้วยเช่นกัน (Daniels, 1987 : 60 - 61)

การป้องกันโรคเอดส์

การป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ควรปฏิบัติดังนี้ (กระทรวงสาธารณสุข. 2529 : 37 - 52)

1. ลดการเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรค

1.1 หลีกเลี่ยงการร่วมเพศหรือมีเพศสัมพันธ์ใด ๆ กับผู้ป่วยหรือผู้ที่เสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ได้ง่าย เช่น ชาวต่างประเทศ หรือผู้ที่มาจากต่างประเทศ ผู้ที่มีพฤติกรรมแบบรักร่วมเพศ ล้ำส่อน และผู้ที่ติดยาเสพติด เป็นต้น

1.2 งดเว้นการสำส่อนทางเพศ

1.3 ใส่ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีการร่วมเพศ

1.4 ผู้ติดเชื้อเสกติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลือด หากหลีกเลี่ยงไม่ได้ ควรหลีกเลี่ยงการใช้เข็มหรือกระบอกฉีดยาร่วมกับผู้อื่น

1.5 งดเว้นการใช้ของใช้ส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น ที่อาจจะทำให้เกิดการปนเปื้อนเลือดได้ เช่น แปรงสีฟัน มีดโกนหนวด เป็นต้น

1.6 กรณีที่ไปแตะต้องหรือสัมผัสกับเลือด น้ำอสุจิ น้ำลาย หรือของเหลวต่าง ๆ ของผู้ป่วย หรือผู้ที่สงสัยว่าจะเป็นโรคเอดส์ ให้ล้างมือด้วยน้ำยาซักผ้าขาวเช่น ไฮเตอร์ ไฮยีน เป็นต้น โดยใช้น้ำยา 1 ส่วน ผสมน้ำ 10 ส่วน จึงล้างมือด้วยสบู่อีกครั้ง

1.7 ผู้ที่เสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ ควรไปรับการตรวจเลือดเป็นประจำทุก 6 เดือน

1.8 ไม่ควรรับการถ่ายเลือดคนร้ายหรือโดยไม่จำเป็น

2. ลดการเสี่ยงต่อการแพร่โรค

2.1 ผู้เป็นโรคหรือมีเชื้อเอดส์ภายในร่างกาย ต้องงดการมีเพศสัมพันธ์กับผู้อื่น และระวังไม่ให้ผู้อื่นสัมผัสกับน้ำลายหรือสิ่งขับถ่ายของตน

2.2 ผู้ที่มีพฤติกรรมแบบรักร่วมเพศ ผู้ที่สงสัยว่าจะเป็นโรคเอดส์ และผู้ที่ติดเชื้อเสกติดต้องงดการบริจาคโลหิต

2.3 ผู้ที่มีเลือดบวจากโรคเอดส์หรือมีอาการน่าสงสัยว่าจะเป็นโรคเอดส์ จะต้องไปรับการตรวจตามที่แพทย์นัดทุกครั้ง

2.4 การตรวจหา Antibody ต่อเชื้อโรคเอดส์จากเลือดทุกหน่วยที่ได้รับบริจาคก่อนจ่ายให้กับผู้อื่น ตรวจหาเชื้อในผู้บริจาคอวัยวะเช่น ดวงตา ไต ก่อนผ่าตัดเปลี่ยนอวัยวะ และตรวจหาเชื้อในน้ำอสุจีก่อนการผสมเทียม

3. การป้องกันโรคในการดูแลผู้ป่วยโรคเอดส์ที่บ้าน (ผกา เศรษฐจันทร์ และ ประภาส จิโรจน์กุล. 2529 : 24)

3.1 บุคคลในบ้านที่ดูแลผู้ป่วย ควรสวมถุงมือชนิดใช้แล้วทิ้งเมื่อเข้าสัมผัสกับสิ่งขับถ่ายที่ออกจากผู้ป่วยโดยตรง

3.2 ผ้าปูที่นอนหรือเสื้อผ้าที่ปนเปื้อนสิ่งขับถ่ายของผู้ป่วย ควรแยกซักต่างหาก ด้วยน้ำยาซักผ้าขาวไฮเตอร์หรือไฮซิน 1%

3.3 จานชามหรือเครื่องใช้ในการรับประทานอาหาร ควรแยกล้างต่างหาก

3.4 ขยะแห้งที่เปื้อนสิ่งขับถ่าย ควรแยกใส่ถุงต่างหาก แล้วนำไปกำจัดโดยวิธีเผา

3.5 เข็มฉีดยาที่ใช้แล้วทิ้ง จะต้องทิ้งในกล่องที่มีติดฉลากแนบหนา เพื่อไม่ให้แทงทะลุออกมาข้างนอกได้

3.6 ก่อนและหลังการจับต้องผู้ป่วยจะต้องล้างมือทุกครั้ง

4. การป้องกันสำหรับบุคคลทั่วไป (องอาจ วิบุตยศิริ. 2528 : 14 - 15)

4.1 งดการเที่ยวสำล่อนทางเพศกับหญิงอาชีพพิเศษ หรือชายอาชีพพิเศษ

4.2 เมื่อจะมีเพศสัมพันธ์กับหญิงอาชีพพิเศษ หรือหญิงที่ไม่แน่ใจ ควรใช้ถุงยางอนามัยที่มีคุณภาพดี ไม่รั่ว หรือฉีกขาดง่าย ควรดูวันที่ใช้และวันหมดอายุ

4.3 งดการเที่ยวสำล่อนกับกะเทย เพื่อลดการเสี่ยงต่อการเป็นโรค

4.4 ไม่ใช้เข็มฉีดยาเสวนติคร่วมกับผู้อื่นที่เป็นหรือสงสัยว่าจะเป็นโรคเอดส์

4.5 หญิงที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการติดโรค เช่น มีสามีเป็นเกย์ หรือสามีชอบเที่ยวสำล่อน หรือหญิงที่ขายบริการทางเพศ เมื่อเริ่มตั้งครรภ์ควรรับการตรวจหาเชื้อโรคเอดส์เสียก่อน เพื่อป้องกันการแพร่ไปสู่ทารกในครรภ์ และเมื่อพบเชื้อในเลือดก็ไม่ควรให้ตั้งครรภ์ต่อไป

4.6 บุคคลที่เคยมีความสัมพันธ์กับเกย์หรือสำล่อนทางเพศ มีอาชีพที่เสี่ยงต่อการติดโรคอยู่ในกลุ่มที่เสี่ยงต่อการเป็นโรค หรือเกี่ยวข้องกับกลุ่มที่เสี่ยงต่อการเป็นโรค ควรได้รับการตรวจเลือดหาเชื้อโรคเอดส์ แม้จะไม่มีอาการใด ๆ เพื่อตรวจหาผู้ที่เป็พาหะของโรค

การควบคุมโรคเอดส์

แนวทางการควบคุมโรคเอดส์ (กระทรวงสาธารณสุข. 2529 : 47)

1. การค้นหาผู้ป่วย ได้แก่ การเจาะโลหิต ตรวจหา Antibody ต่อเชื้อโรคเอดส์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มที่เสี่ยงต่อการเป็นโรค เช่น บุคคลที่มีอาชีพพิเศษทั้งชายและหญิง ที่รับแขกชาวต่างประเทศ นักโทษในคุก ฯลฯ

2. การดำเนินการกับผู้ป่วย ในปัจจุบันยังไม่มีวิธีการรักษาโรคเอดส์โดยตรง นอกจากให้การรักษาโรคติดเชื้อชนิดฉวยโอกาสด้วยยาที่เหมาะสม และคอยระวังหรือคอยแนะนำผู้ป่วยให้หลีกเลี่ยงการแพร่เชื้อไปยังผู้อื่น ตลอดจนวิธีป้องกันการแพร่เชื้อในโรงพยาบาล ผู้ป่วยที่เป็น ARC หรือ Carrier ควรได้รับการติดตามอย่างใกล้ชิด

3. การติดตามผู้สัมผัส

3.1 สัมภาษณ์ผู้ป่วยหรือผู้ติดเชื้อ เพื่อให้ได้ผู้สัมผัสโรคทั้งทางร่วมเพศแบบปกติหรือแบบรักร่วมเพศ และผู้ติดยาเสพติดชนิดฉีดร่วมกัน โดยติดตามเป็นระยะ ๆ พร้อมทั้งระมัดระวังไม่ให้แพร่เชื้อไปยังผู้อื่น

3.2 ดำเนินการติดตามผู้สัมผัสให้มาตรวจหาเชื้อไวรัสทุกราย

3.3 ผู้สัมผัสที่ตรวจพบเชื้อโรคเอดส์ จะต้องได้รับการติดตามดูอาการไปเป็นระยะพร้อมกับแนะนำให้ระมัดระวัง ไม่ให้แพร่เชื้อไปยังผู้อื่น ผู้สัมผัสที่ตรวจหาเชื้อแล้วได้ผลลบ ควรนัดหมายให้มาตรวจซ้ำเป็นระยะจนกว่าจะพ้นระยะฟักตัวของโรค (1-3 ปี)

4. การให้สุขศึกษา เป็นวิธีการที่สำคัญในการควบคุมโรคเอดส์ โดยให้สุขศึกษาแก่ประชาชนทั่วไปให้รู้จักโรคนี้ ไม่ให้หวาดกลัวจนเกินควร และหลีกเลี่ยงหรืองดเว้นพฤติกรรมที่อาจจะรับเชื้อโรคเอดส์ ในกลุ่มผู้เสี่ยงต่อการเป็นโรค ควรหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่เพิ่มความเสี่ยงยิ่งขึ้น และควรตรวจสุขภาพเป็นระยะเพื่อให้แน่ใจว่าไม่ได้ติดเชื้อโรคนี้

5. การรายงานการพบผู้ป่วยจะช่วยให้ทราบถึงสถานการณ์การระบาดของโรคได้อย่างถูกต้อง และสามารถดำเนินการควบคุมได้อย่างทันที่

ปัญหาของโรคเอดส์ที่มีต่อการศึกษา

จากการที่โรคเอดส์แพร่กระจายไปอย่างรวดเร็วและรุนแรง สร้างความหวาดกลัวแก่ประชาชนในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก และการลัทธิของโรคนี้ ก็สามารถทำได้จากผู้ขายสู่ผู้หญิง และผู้ขายสู่ผู้ชาย ผู้หญิงสู่ผู้ชาย และมารดาสู่ทารก (วัฒนา เต่าทอง. 2530 : 22) ในสหรัฐอเมริกา ไม่ว่าจะเป็นเมืองเล็ก เมืองใหญ่ ร่ำรวยหรือยากจน จำนวนเด็กที่เป็นโรคเอดส์เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โรงเรียนก็จำเป็นที่จะต้องรับเด็กนักเรียนที่เป็นโรคเอดส์เข้าเรียนในกรณีที่เขาแข็งแรงพอ ในการรับนักเรียนที่เป็นโรคเอดส์เข้าเรียนในโรงเรียนนั้น บางแห่งเช่นที่โรงเรียน Central Elementary School นั้น เด็กเข้าเรียนได้อย่างปกติ ส่วนอีกโรงเรียนหนึ่งในเมือง Bay Minette ในรัฐ Alabama หลังจากที่ผู้พิพากษามีคำสั่งให้โรงเรียนรับพี่น้องครอบครัวเรย์ (Ray) 3 คน เข้าเรียนในโรงเรียน ซึ่งได้รับเชื้อไวรัสเอดส์จากการเติมผลิตภัณฑ์ส่วนของเลือดเพื่อให้เลือดแข็งตัว ปรากฏว่ามีผู้ปกครองกลุ่มหนึ่งต่อต้านโรคเอดส์ในโรงเรียนทำการประท้วงอย่างบ้าระห่ำ จนทำให้โรงเรียนต้องปิดเรียน บ้านและทรัพย์สินครอบครัวเรย์ ถูกมีอมิตเผาไหม้เป็นจุล ซึ่งเป็นจุดที่ทำให้ชาวอเมริกันทั้งชาติตกตะลึงนรีงผลิตและเสียใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

เท่าที่ผ่านมา รัฐต่าง ๆ ยังไม่มีนโยบายเกี่ยวกับการให้การศึกษาแก่เด็กเคราะห์ร้าย ตั้งแต่เมือง Los Angeles ถึงเมือง Traversa City ใน Michigan ยังมีนักเรียนอีกนับร้อยรอการตรวจสอบอันน่าสะพรึงกลัว นักเรียนนับสิบถูกให้ออกจากโรงเรียน แต่ที่น่าแปลกใจคือ บางโรงเรียนสามารถแก้ปัญหาได้เรียบร้อยแต่บางโรงเรียนกลายเป็นฝันร้ายสำหรับเด็ก บางโรงเรียนได้รับเด็กให้เข้าเรียนเช่นเดียวกับเด็กปกติอื่น ๆ บางคนได้รับการปฏิเสธจะให้เข้าเรียนในโรงเรียน แต่ก็ยอมจัดการสอนให้พิเศษ

หลังจากมีเหตุร้าย ๆ ต่าง ๆ ที่กระทบต่อโรงเรียนเกิดขึ้น รัฐต่าง ๆ ของสหรัฐ จึงได้กำหนดนโยบายของในแต่ละท้องถิ่นในการที่จะรับเด็กที่เป็นโรคเอดส์เข้าเรียน นอกจากนั้นยังมีการรณรงค์ให้โรงเรียนและชุมชนให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ แก่ครู นักเรียนและชุมชนของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ กัน ให้เกิดความเข้าใจถึงวิธีป้องกันและการอยู่ร่วมกัน

ผู้เป็นโรคเอดส์เช่นเดียวกับคนปกติสุข (วิจิตร วรุตบางกูร. 2531 : 64 - 69
อ้างอิงมาจาก Reed. 1988 : K 1 - 9)

จากข้อมูลที่กล่าวมาแล้วนั้นสรุปได้ว่า เอดส์เป็นโรคหนึ่งซึ่งมีผลกระทบต่อการ
ศึกษาโดยตรง โดยเฉพาะในประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น โรงเรียนมัธยมหลายแห่ง ในหลาย
รัฐพบเด็กเป็นโรคเอดส์ และส่งผลกระทบถึงการเรียนการสอนในโรงเรียนเป็นอย่างมาก
ในขณะนี้สำนักงานสาธารณสุขของสหรัฐได้คาดคะเนไว้ว่า มีเด็กในวัยเรียนได้รับเชื้อเอดส์
ถึง 2,000 คน และยังเป็นปัญหาที่โรงเรียนจะต้องแก้ไขและให้ความช่วยเหลือแก่
นักเรียนเหล่านั้น ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

สื่อโรคเอดส์

จากความหมายของสื่อโดยทั่วไป สามารถสรุปเป็นความหมายของสื่อโรคเอดส์
ได้ว่า

สื่อโรคเอดส์ หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ และเทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่ครูนำมาใช้
ประกอบการให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์โดยเฉพาะ

ศูนย์สื่อสุขภาพและข้อมูลข่าวสารโรคเอดส์ (2534) ได้ผลิตสื่อโรคเอดส์เพื่อ
บริการเผยแพร่ ดังต่อไปนี้

1. โปสเตอร์ กองโรคเอดส์ใช้สื่อชนิดนี้ เพื่อเผยแพร่ใน 2 ลักษณะ

1.1 ลักษณะที่ให้ข้อมูลทางลบ (Negative) คือ โปสเตอร์ที่แสดงให้เห็น
ถึงผลร้ายของการติดเชื้อเอดส์ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกกลัว เพื่อหาทางป้องกันตนเอง
เช่น โปสเตอร์ที่แสดงภาพและข้อความว่า "เอดส์..เป็นแล้วตายทุกราย ไม่มียารักษา"
การผลิตโปสเตอร์ในลักษณะนี้ เป็นที่นิยมมาก

1.2 ลักษณะที่ให้ข้อมูลทางบวก (Positive) คือ โปสเตอร์ที่แสดงให้เห็น
ว่า คนที่ไม่ติดเชื้อมีสุขภาพดีและลักษณะที่มีความสุข เช่น โปสเตอร์ที่แสดงภาพและข้อความ
ว่า "หญิงรู้จักป้องกันตัว นำครอบครัวป้องกันเอดส์"

2. ภาพพลิก เป็นสื่อที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้สอน เรื่องโรคเอดส์ โดยทำเป็นเล่ม ภาพพลิกหนึ่งเล่มจะเป็นเรื่องเดียวกัน ตั้งแต่ต้นจนจบ ภาพพลิกจะมีคำบรรยายประกอบไว้ได้ภาพต่าง ๆ หรือไม่บางชุดก็จะพิมพ์คำบรรยาย พิมพ์ใส่กระดาษต่างหากแทรกเอาไว้ เพื่อเป็นคู่มือในการใช้ และตอนท้ายจะมีข้อความสรุปเอาไว้ด้วย

3. แผ่นพับ กองโรคเอดส์ใช้สื่อชนิดนี้ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ในเรื่องของข้อเท็จจริงต่าง ๆ

4. สติกเกอร์ เป็นสื่อขนาดเล็ก ที่ดึงดูดความสนใจได้ดี ใช้ติดตามที่ต่าง ๆ ที่คนมองเห็นได้ง่าย และข้อความบนสติกเกอร์มักจะเป็นคำขวัญที่จำง่าย เช่น "มั่วเพิ่ม มั่วเพศ ติดเอดส์ถึงตาย"

5. วิดีโอเทป นับเป็นสื่อที่มีบทบาทมากที่สุดในการให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ กองโรคเอดส์ใช้วิดีโอเทป เพื่อให้ความรู้และข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับโรคเอดส์ ตลอดจน ใช้เพื่อแนะนำและชี้ให้เห็นถึงพิษภัยของการติดเชื้อเอดส์ในด้านต่าง ๆ ด้วย

6. สไลด์ เป็นสื่ออีกชนิดหนึ่งที่นิยมใช้มากในการให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์

7. เทปบันทึกเสียง สื่อประเภทนี้เป็นการนำศิลปินหรือบุคคลที่มีชื่อเสียง มาเป็นผู้ให้ความรู้เพื่อสร้างทัศนคติให้ผู้ฟัง โดยผู้ฟังเกิดความรู้สึกว่าไม่เป็นวิชาการเกินไป เช่น ลำตัดแม่ประยูร ปาฐกถาธรรมของพระพยอม

8. วารสาร เป็นสื่อที่เสนอข่าวสาร เรื่องราว หรืองานวิจัย เรื่องสั้นที่มีเกร็ดความรู้ และเรื่องราวที่ทันต่อเหตุการณ์ของโรคเอดส์

9. หนังสือ เป็นสื่อที่ผลิตขึ้นเพื่อผู้ที่สนใจ ได้ศึกษาค้นคว้า เพราะมีผู้เชี่ยวชาญหลาย ๆ คนเป็นผู้เขียน และเนื้อหาที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์ ทำให้นักเรียนหรือผู้ที่สนใจมีประสบการณ์กว้างขวางยิ่งขึ้น เช่น หนังสือวัยรุ่นควรจะรู้อะไรเกี่ยวกับโรคเอดส์

10. คู่มือ เป็นสื่อที่ผลิตขึ้นเพื่อบริการกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น คู่มือการสอน สุขศึกษา เรื่องโรคเอดส์สำหรับครู

11. เอกสารใบปลิว เป็นสื่อที่รายงานข้อมูลหรือสรุปสถานการณ์ เกี่ยวกับโรคเอดส์ ที่มีเนื้อหาใหม่ ๆ และสั้น ๆ

12. นิทรรศการ ทางกองโรคเอดส์จะผลิตนิทรรศการ เพื่อให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์เป็นชุด ๆ นอกจากนี้ยังบริการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับโรคเอดส์ แก่โรงเรียน สถานที่ราชการ และหน่วยงานต่าง ๆ ของเอกชนที่ต้องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์อีกด้วย

หลักสูตรโรคเอดส์

โรคเอดส์ได้บรรจุในหลักสูตรการเรียนการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ในปีการศึกษา 2533 ได้กำหนดให้มีการเรียนการสอนเรื่องโรคเอดส์ ในวิชาสุขศึกษา ซึ่งเป็นวิชาบังคับ โดยเรียน 1 คาบใน 1 สัปดาห์ ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนมีความรู้เรื่องโรคเอดส์อย่างถูกต้อง และมีเจตคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพของตนเองให้ปลอดภัยจากโรคเอดส์และให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนในการป้องกันตนเองได้ถูกต้อง สามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหาเกี่ยวกับโรคนี้ได้

การสอนเรื่องโรคเอดส์นั้น สามารถสอดแทรกเนื้อหาการสอนลงในหลักสูตรของวิชาต่าง ๆ ที่สามารถนำไปสัมพันธ์กับเรื่องโรคเอดส์ได้ในทุกวิชา โดยเฉพาะวิชา พลานามัย (สุขศึกษา) ในหัวข้อ โรคติดต่อ ความรู้เรื่องเพศ การป้องกันสิ่งเสพติด และสุขภาพจิต เช่น

หมวดพลานามัย (สุขศึกษา) มีรายวิชา พ 011 พ 012 พ 203 พ 204
พ 305 พ 306 พ 401 พ 402 พ 503 พ 504 พ 605 พ 603
หมวดสังคมศึกษา มีรายวิชา ส 0211 ส 051 ส 082
หมวดวิทยาศาสตร์ มีรายวิชา ว 305 ว 053

หมวดวิชาการสาธารณสุข มีรายวิชา สช 011 สช 017

นอกจากนี้ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนสามารถเรียนเรื่อง โรคเอดส์เพิ่มอีก โดยเลือกเรียนเพิ่มอีกในวิชาเลือกเสรี ในรายวิชา

พ 011 โรคติดต่อที่สำคัญในสถานการณ์ปัจจุบัน

พ 012 ปัญหาสุขภาพที่สำคัญ ที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมและการประกอบอาชีพในปัจจุบัน

แบบเรียนเรื่องโรคเอดส์

โรงเรียนจะได้รับหนังสือประกอบการสอน เอกสารต่าง ๆ จากกรมวิชาการ และกรมควบคุมโรคติดต่อ ผู้สอนจะต้องทำคู่มือการสอนเรื่องโรคเอดส์ขึ้นมาเอง โดยให้เหมาะสมกับวัยและการรับรู้ที่เหมาะสมของเด็กในแต่ละท้องถิ่น และสามารถสอดแทรก เรื่องโรคเอดส์ได้ตลอดในช่วงเวลาและจังหวะที่เหมาะสมกับเนื้อหาเรื่องอื่น ๆ ใน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีเรื่องโรคเอดส์ในหนังสือวิชา สุขศึกษา พ 503 พ 504 ซึ่งเขียนโดย นายแพทย์สมชาย สุนทรวิช (กรมวิชาการ. 2534)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวกับโรคเอดส์ จะกล่าวเฉพาะงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในระดับมัธยมศึกษา มาเสนอ ดังนี้

วีรสิทธิ์ ลิทธิไตรย์ (2532 : 5) ได้ศึกษาความรู้เรื่องโรคเอดส์ของเยาวชนไทย อายุระหว่าง 15 - 24 ปี พบว่า เยาวชนไทยเกินกว่าครึ่งมีความรู้เกี่ยวกับการติดต่อของ โรคเอดส์ แต่ส่วนหนึ่งมีความเชื่อที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับโรคเอดส์ คือ เชื่อว่ายุงเป็นพาหะ นำเชื้อเอดส์ เพราะฉะนั้นการติดต่อของโรคเอดส์จึงง่ายมาก การป้องกันโรคโดยใช้

ถูกยางอนามัยขณะร่วมเพศจึงไม่จำเป็นเพราะอาจติดจากการถูกยุงกัดอยู่แล้ว นอกจากนั้น ยังเชื่อว่าการคลุกคลีกับผู้ป่วยทำให้ติดโรคได้ จึงจะไม่ยอมช่วยเหลือผู้ป่วย แม้ผู้ป่วยจะเป็นเพื่อนหรือญาติก็ตาม

ศิริสุข อัมมสุใจ (2532 : 60 - 62) ได้ทำการศึกษาเรื่องความรู้เรื่อง โรคเอดส์ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในชลบุรี พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความรู้เรื่องโรคเอดส์อยู่ในเกณฑ์ยังไม่พอใช้ คะแนนของกลุ่มรวมเฉลี่ยร้อยละ 46.43 นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการหรือทำงานรัฐวิสาหกิจ มีความรู้เรื่องโรคเอดส์สูงกว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรกรรม และนักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมสำล่อนทางเพศมีความรู้เรื่องโรคเอดส์สูงกว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมสำล่อนทางเพศ

ไพรซ์และคนอื่น ๆ (Price and others, 1985 : 107 - 109) ได้ศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาทั้งระดับมัธยมตอนต้นและตอนปลาย โดยศึกษาถึงความรู้ ความเชื่อ และแหล่งข้อมูลที่นักเรียนได้รับความรู้ ผลปรากฏว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ค่อนข้างน้อย นักเรียนชายมีความรู้เกี่ยวกับโรคนี้ดีกว่า นักเรียนหญิง นักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่กังวลเกี่ยวกับการติดโรคเอดส์ แหล่งข้อมูลเบื้องต้นที่นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์มากที่สุดคือ ทางสื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วารสาร วิทยุ โรงเรียนเป็นแหล่งข้อมูลที่นักเรียนได้รับความรู้เป็นส่วนน้อย

แบล็ค (Black, 1986 : 93 - 95) ได้รายงานเรื่องโรคเอดส์เกี่ยวกับประชากรที่เป็นเด็กว่า ในสหรัฐอเมริกา นับตั้งแต่ตรวจพบโรคเอดส์ เมื่อปี ค.ศ. 1981 มีรายงานผู้ป่วยที่เป็นเด็กและวัยรุ่น อายุตั้งแต่ 18 ปีลงมา ประมาณ 200 คน ส่วนใหญ่เป็นเด็กก่อนวัยรุ่น และเสียชีวิตไปก่อนเข้าโรงเรียน ในวัยรุ่นพบว่าเป็นบุคคลจำพวกรักร่วมเพศ ใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน หรือเกิดจากการถ่ายเลือด ในเด็กเล็กพบว่า มีปัจจัยเสี่ยงต่อการติดเชื้ออยู่ 2 ปัจจัยคือ การได้รับเลือดหรือผลิตภัณฑ์ของเลือด และเกิดจากมารดาที่เป็นโรคเอดส์ ยังไม่มีรายงานการติดต่อโรคระหว่างบุคคลต่อบุคคลในโรงเรียน ในโรงเรียนเด็กเล็กจะต้องระมัดระวังและป้องกันการติดต่อโรคจากการที่เด็กใช้ปากกัด เด็กทุกคนที่ป่วยเป็นโรคเอดส์จะต้องได้รับการควบคุมดูแล และรับคำแนะนำในการปฏิบัติ

ตัวอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง การให้ความรู้และคำแนะนำแก่นักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาพบว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวข้องกับโรคเอดส์ ข้อมูลที่นักเรียนได้รับจากภายนอกโรงเรียนไม่เพียงพอ และบางครั้งยังได้รับความรู้ที่ไม่ถูกต้องจากสื่อมวลชน

ฟิลลิปส์ และฮามิลตัน (Phyllis and Hamilton, 1989 : 156) ได้ทำการประเมินผลการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรเพศศึกษาสำหรับครูในเขตซานเมื่องทางตะวันตกเฉียงใต้ของสหรัฐอเมริกา ใช้เวลาฝึกอบรม 1 สัปดาห์ หรือ 40 ชั่วโมง เนื่องจากมีการตื่นตัวเรื่องโรคเอดส์ในหมู่นักเรียนวัยรุ่นมาก ผลการประเมินพบว่า การอบรมสามารถทำให้ครูมีความรู้ และรับรู้ถึงความสำคัญของการสอนตามหลักสูตรได้ดี มีความตั้งใจสอนตามหลักสูตรเพศศึกษา มีความพอใจในเนื้อหาวิชา มีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตรและวิธีสอน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อการสอนและโรคเอดส์นั้น ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์การใช้สื่อการสอนเพื่อป้องกันโรคเอดส์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้การศึกษาและวิจัยในครั้งนี้ เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ จึงได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากร ได้แก่ ครูอาจารย์ฝ่ายอนามัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 112 โรงเรียน รวมทั้งหมด 428 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้โดยการสุ่มอย่างง่าย จากกลุ่มประชากรที่เป็นครูอาจารย์ฝ่ายอนามัย โรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 112 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นแบบสอบถามปลายปิด และแบบสอบถามปลายเปิด เป็นแบบสอบถามสำหรับครูอาจารย์ฝ่ายอนามัย เกี่ยวกับสถานการณ์ของสื่อโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วยสถานการณ์การใช้ ความต้องการ ปัญหาการใช้สื่อโรคเอดส์

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้า หนังสือ ตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากจุดประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบสอบถาม เกี่ยวกับสถานการณ์การใช้ความต้องการและปัญหาการใช้สื่อโรคเอดส์
2. ออกแบบสอบถามและนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอขอคำปรึกษาจากอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย
3. นำแบบสอบถามไปทดสอบกับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนในข้อคำถาม สำนวนภาษา และนำมาปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือจากนักจิตวิทยาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือส่งแบบสอบถามไปยังครู อาจารย์ฝ่ายอนามัย

2. ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือไปยังครู อาจารย์ฝ่ายอนามัย โดยส่งด้วยตนเองหรือทางไปรษณีย์ กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างส่งคืนแบบสอบถามทางไปรษณีย์ หรือไปรับด้วยตนเองภายในเวลาที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ผู้วิจัยจะดำเนินการเป็นขั้น ๆ ดังนี้

1. นำข้อมูลในแบบสอบถามมาแยกตามรายการต่าง ๆ กรอกลงตาราง
2. วิเคราะห์ความถี่ของรายการต่าง ๆ ใช้วิธีทางสถิติ ด้วยการหาร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

3. วิธีกำหนดน้ำหนักคะแนน (Weighting) ตามวิธีของลิเคอร์ท ดังนี้

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

4. กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูลที่เป็นค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	แปลความ
4.51 - 5.00	มากที่สุด
3.51 - 4.50	มาก
2.51 - 3.50	ปานกลาง
1.51 - 2.50	น้อย
1.00 - 1.50	น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

หาค่าร้อยละ

$$\text{ร้อยละของรายการใด ๆ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ใช้สูตร (บุศรี วงศ์รัตน์. 2530 : 41)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	ΣX	แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
	N	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

**หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ใช้สูตร (ชูศรี
วงศ์รัตน์, 2530 : 74)**

$$S = \sqrt{\frac{N \Sigma f x^2 - (\Sigma f x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	f	แทน ความถี่ของคะแนน
	ΣX	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	ΣX^2	แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ ดังนี้

1. ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง
2. สภาพเกี่ยวกับการใช้สื่อโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. ความต้องการเกี่ยวกับการปรับปรุง การใช้สื่อโรคเอดส์ และความต้องการสื่อโรคเอดส์ประเภทต่าง ๆ
4. ปัญหาการใช้สื่อโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
5. การได้มาซึ่งสื่อโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

1. ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครู อาจารย์ฝ่ายอนามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 112 คน ซึ่งได้แจกแบบสอบถาม 112 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามคืนมา และใช้เป็นข้อมูลได้จำนวน 92 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82 สามารถถือได้ว่า เป็นกลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาทำการวิจัยได้

2. สภาพเกี่ยวกับการใช้สื่อโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตาราง 1 สภาพเกี่ยวกับการใช้สื่อโรคเอดส์

สภาพการใช้	$\bar{X}$	S	ลำดับที่
1. ในการให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ ท่านชอบใช้สื่อโรคเอดส์เพียงใด	4.10	.73	3
2. ท่านคิดว่า มีความจำเป็นต้องใช้สื่อโรคเอดส์เพื่อให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์	4.47	.67	1
3. สื่อโรคเอดส์ที่ใช้ ตรงตามจุดมุ่งหมายของเนื้อหาเรื่องโรคเอดส์เพียงใด	4.09	.74	4
4. นักเรียนมีความสนใจสื่อโรคเอดส์ที่ท่านใช้เพียงใด	4.22	.57	2
5. สื่อโรคเอดส์ทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายและไม่ซับซ้อนเกินไป	4.10	.49	3
6. ท่านใช้สื่อโรคเอดส์ ที่ท่านเคยใช้แล้วเพียงใด	3.91	.61	5
7. โรงเรียนทราบแหล่งให้ยืมและให้ฟรีสื่อโรคเอดส์เพียงใด	3.86	.62	6
8. มีหน่วยงานอื่น ๆ มาให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์แก่นักเรียนในโรงเรียนของท่าน โดยการใช้สื่อโรคเอดส์ต่าง ๆ เช่น สไลด์ วีดิโอเทป โปสเตอร์ และนิทรรศการ เป็นต้น	3.64	.98	7
9. โรงเรียนของท่านมีการขอยืมสื่อโรคเอดส์บางชนิดจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่ให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์เพียงใด	3.61	.83	8

ตาราง 1 (ต่อ)

สภาพการใช้	$\bar{X}$	S	ลำดับที่
10. ในโรงเรียนของท่านมีปริมาณสื่อโรคเอดส์เพียงพอต่อการใช้เพียงใด	3.12	.77	10
11. ครูอาจารย์ฝ่ายอื่น พิจารณาใช้สื่อโรคเอดส์ร่วมกับวิชาอื่น ๆ	3.02	.99	11
12. โรงเรียนของท่านมีการผลิตสื่อโรคเอดส์เพื่อใช้ในการให้ความรู้	3.02	.97	11
13. ท่านเลือกสื่อโรคเอดส์ตามความเหมาะสมกับอายุ และสติปัญญาของนักเรียน	3.40	.81	9
เฉลี่ย	3.74	.45	

จากตาราง 1 แสดงว่า ครู อาจารย์ฝ่ายอนามัย เห็นว่ามีความจำเป็นต้องใช้สื่อโรคเอดส์ เพื่อให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ ($\bar{X} = 4.47$) , นักเรียนมีความสนใจสื่อโรคเอดส์ที่ใช้ ($\bar{X} = 4.22$) , สื่อโรคเอดส์ทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย และไม่ซับซ้อนเกินไป ($\bar{X} = 4.10$) , สื่อโรคเอดส์ตรงตามจุดมุ่งหมายของเนื้อหาเรื่องโรคเอดส์ ($\bar{X} = 4.09$) ส่วนสภาพเกี่ยวกับการใช้ที่น้อยที่สุด คือ การที่ครู อาจารย์ฝ่ายอื่น พิจารณาใช้สื่อโรคเอดส์ร่วมกับวิชาอื่น ๆ ($\bar{X} = 3.02$)

สภาพเกี่ยวกับการใช้สื่อโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$)

3. ความต้องการเกี่ยวกับการปรับปรุงการใช้สื่อโรเคดส์

ตาราง 2 ความต้องการเกี่ยวกับการปรับปรุงการใช้สื่อโรเคดส์

ความต้องการเกี่ยวกับการปรับปรุง	$\bar{X}$	S	ลำดับที่
1. ให้โรงเรียนจัดโครงการแผนงาน สาขางานและวิธีการ งานด้านสื่อโรเคดส์โดยเฉพาะ	3.07	.91	9
2. จัดให้มีการอบรมครูอาจารย์ฝ่ายอนามัยเกี่ยวกับการ ผลิตสื่อโรเคดส์ตามความสนใจและความต้องการของ ครู	3.26	1.05	5
3. ให้โรงเรียนจัดสรรงบประมาณสำหรับสื่อโรเคดส์ โดยเฉพาะ	3.10	1.17	8
4. การจัดบริการยืมสื่อโรเคดส์จากแหล่งภายนอก โรงเรียน โดยมีเจ้าหน้าที่ภายในโรงเรียนยืมและ นำมาบริการให้	3.46	1.04	2
5. มีตำรา เอกสาร วารสาร แคตตาล็อก เกี่ยวกับสื่อ โรเคดส์ สำหรับค้นคว้า	3.24	1.06	6
6. การสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียนที่เห็นคุณค่าของสื่อ โรเคดส์	3.63	.91	1
7. ให้โรงเรียนจัดชั่วโมงสำหรับกิจกรรมเพื่อใช้สื่อโร เคดส์	2.95	1.19	11

ตาราง 2 (ต่อ)

ความต้องการเกี่ยวกับการปรับปรุง	$\bar{X}$	S	ลำดับที่
8. ให้ครูทุกคนมีโอกาสเสนอความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับสื่อโรคเอดส์	3.17	1.02	7
9. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมช่วยครูในการผลิตสื่อโรคเอดส์	3.29	1.04	4
10. จัดให้มีห้องอุปกรณ์ของโรงเรียนสำหรับเป็นที่ผลิตเก็บรักษาและให้บริการด้านสื่อโรคเอดส์	2.96	1.16	10
11. จัดหาสื่อชนิดอื่น ๆ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์เพิ่มเติม	3.32	1.03	3
เฉลี่ย	3.22	.83	

จากตาราง 2 ความต้องการเกี่ยวกับการปรับปรุงการใช้สื่อโรคเอดส์ ส่วนใหญ่ต้องการการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียนที่เห็นคุณค่าของสื่อโรคเอดส์ ($\bar{X} = 3.63$), การจัดบริการยืมสื่อโรคเอดส์จากแหล่งภายนอกโรงเรียน โดยมีเจ้าหน้าที่ภายในโรงเรียนยืมและนำมาบริการให้ ($\bar{X} = 3.46$), จัดหาสื่อชนิดอื่น ๆ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์เพิ่มเติม ($\bar{X} = 3.32$) ส่วนความต้องการเกี่ยวกับการปรับปรุงการใช้สื่อโรคเอดส์น้อยที่สุด คือ ให้โรงเรียนจัดชั่วโมงสำหรับกิจกรรมเพื่อใช้สื่อโรคเอดส์ ($\bar{X} = 2.95$)

ความต้องการเกี่ยวกับการปรับปรุง การใช้สื่อโรคเอดส์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$)

ตาราง 3 ความต้องการสื่อโรคเอดส์ประเภทต่าง ๆ

ความต้องการสื่อโรคเอดส์	$\bar{x}$	s	ลำดับที่
1. โปสเตอร์	4.29	.78	1
2. ภาพพลิก	4.11	.92	3
3. แผ่นพับ	3.84	.88	7
4. สติกเกอร์	3.38	.98	11
5. วิดีโอเทป	4.29	.79	1
6. สไลด์	4.01	.96	5
7. เทปบันทึกเสียง	3.70	.91	10
8. วารสาร	4.00	.77	6
9. หนังสือ	4.10	.85	4
10. คู่มือ	4.15	.95	2
11. เอกสารใบปลิว	3.76	.98	9
12. นิทรรศการ	3.83	.83	8
เฉลี่ย	4.30	.70	

จากตาราง 3 ความต้องการในการใช้สื่อโรคเอดส์ประเภทต่าง ๆ ส่วนใหญ่
ต้องการโปสเตอร์ ($\bar{X} = 4.29$), วีดิโอเทป ($\bar{X} = 4.29$) รองลงมาคือ คัมมือ
($\bar{X} = 4.15$), ภาพพลิก ($\bar{X} = 4.11$), หนังสือ ($\bar{X} = 4.10$), สไลด์ ($\bar{X} = 4.01$)
และวารสาร ($\bar{X} = 4.00$) ตามลำดับ ที่มีความต้องการในการใช้สื่อโรคเอดส์น้อยที่สุด
คือ สติกเกอร์ ($\bar{X} = 3.38$)

ความต้องการสื่อโรคเอดส์ประเภทต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$)

4. ปัญหาการใช้สื่อโรเคดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตาราง 4 ปัญหาการใช้สื่อโรเคดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ปัญหาการใช้สื่อโรเคดส์	$\bar{X}$	S	ลำดับที่
1. สื่อโรเคดส์ไม่สนองตอบต่อหลักสูตร	2.67	.76	3
2. สื่อโรเคดส์มีน้อยประเภท	2.86	.79	1
3. ไม่แน่ใจในคุณภาพของสื่อโรเคดส์	2.55	.71	5
4. สื่อโรเคดส์ไม่ตรงกับจุดมุ่งหมายของเนื้อหาที่จะสอน	2.42	.77	7
5. ขาดการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องสื่อโรเคดส์ในโรงเรียน	2.78	1.16	2
6. ขาดความเข้าใจในการใช้สื่อโรเคดส์ให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่กำลังสอน	2.48	1.01	6
7. ขาดความรู้ความสามารถในการเลือกสื่อโรเคดส์	2.19	.91	11
8. การสอนด้วยปากเปล่าได้ผลดีกว่า การใช้สื่อโรเคดส์	2.22	1.03	10
9. นักเรียนไม่ให้ความสนใจในสื่อโรเคดส์ที่ใช้	2.12	.77	12
10. สื่อโรเคดส์ไม่สะดวกต่อการใช้	2.08	.91	13
11. ไม่ทราบแหล่งให้ยืมสื่อโรเคดส์	2.34	.88	9
12. ไม่มีเจ้าหน้าที่มาช่วยเหลือให้คำแนะนำในการใช้สื่อแต่ละชนิด	2.65	.99	4

ตาราง 4 (ต่อ)

ปัญหาการใช้สื่อโรคเอดส์	$\bar{X}$	S	ลำดับที่
13. โรงเรียนไม่จัดเวลาสำหรับจัดกิจกรรมเพื่อให้ ความรู้เรื่องโรคเอดส์	.41	.93	8
14. โรงเรียนไม่มีโครงการที่เกี่ยวกับสื่อโรคเอดส์	2.07	1014	14
15. ผู้บริหารไม่สนับสนุนและไม่เห็นความสำคัญของการ ใช้สื่อโรคเอดส์	1.90	1.04	16
16. ไม่มีการให้การอบรมด้านการใช้สื่อโรคเอดส์	1.89	.85	17
17. ผู้สอนไม่คุ้นกับเรื่องที่สอนและสื่อที่ใช้	2.02	.90	15
เฉลี่ย	2.31	.55	

จากตาราง 4 ปัญหาการใช้สื่อโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่คือ สื่อโรคเอดส์มีน้อยประเภท ($\bar{X} = 2.86$) , ขาดการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องสื่อโรคเอดส์ ในโรงเรียน ($\bar{X} = 2.78$) , สื่อโรคเอดส์ไม่สนองตอบต่อหลักสูตร ($\bar{X} = 2.67$) , ไม่มีเจ้าหน้าที่มาช่วยเหลือให้คำแนะนำในการใช้สื่อแต่ละชนิด ($\bar{X} = 2.65$) และไม่แน่ใจ ในคุณภาพของสื่อโรคเอดส์ ($\bar{X} = 2.55$) ตามลำดับ ส่วนที่มีปัญหาในการใช้สื่อโรคเอดส์ น้อยที่สุด คือ ไม่มีการให้การอบรมด้านการใช้สื่อโรคเอดส์ ($\bar{X} = 1.89$)

ปัญหาการใช้สื่อโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.31$)

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้สื่อโรคเอดส์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อสำรวจความต้องการและปัญหาด้านการใช้สื่อโรคเอดส์ของครูอาจารย์ ฝายอนามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มประชากร ได้แก่ ครูอาจารย์ฝายอนามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 112 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มอย่างง่ายจากกลุ่มประชากร ที่เป็นครูอาจารย์ฝายอนามัยโรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งหมด 112 คน และได้รับแบบสอบถามคืน นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้จำนวน 92 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นแบบสอบถามปลายปิด และแบบสอบถามปลายเปิด เป็นแบบสอบถามสำหรับครูอาจารย์ฝายอนามัย เกี่ยวกับสถานการณ์ของสื่อโรคเอดส์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วยสภาพการใช้ ความต้องการ ปัญหาการใช้ สื่อโรคเอดส์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงคุณภาพแล้ว ส่งไปให้กลุ่มตัวอย่างตามโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจำนวน 112 โรงเรียน และกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ครู อาจารย์ฝ่ายอนามัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 112 โรงเรียน

2. สภาพเกี่ยวกับการใช้สื่อโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ครูอาจารย์ฝ่ายอนามัย เห็นว่า มีความจำเป็นต้องใช้สื่อโรคเอดส์เพื่อให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์, นักเรียนมีความสนใจสื่อโรคเอดส์ที่ใช้ สื่อโรคเอดส์ทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายและไม่ซับซ้อนจนเกินไป ส่วนสภาพเกี่ยวกับการใช้ที่น้อยที่สุดคือ การที่ครูอาจารย์ฝ่ายอื่น พิจารณาใช้สื่อโรคเอดส์ร่วมกับวิชาอื่น ๆ

สภาพการใช้สื่อโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$)

3. ความต้องการเกี่ยวกับการปรับปรุงการใช้สื่อโรเคดส์และความต้องการสื่อโรเคดส์ประเภทต่าง ๆ

ความต้องการเกี่ยวกับการปรับปรุงการใช้สื่อโรเคดส์ ส่วนใหญ่ต้องการการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน ที่เห็นคุณค่าของสื่อโรเคดส์, การจัดบริการยืมสื่อโรเคดส์จากแหล่งภายนอกโรงเรียน โดยมีเจ้าหน้าที่ภายในโรงเรียน ยืมและนำมาบริการให้, จัดหาสื่อชนิดอื่น ๆ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับโรเคดส์เพิ่มเติม ความต้องการเกี่ยวกับการปรับปรุงการใช้สื่อโรเคดส์น้อยที่สุด คือ ให้โรงเรียนจัดชั่วโมงสำหรับกิจกรรมเพื่อใช้สื่อโรเคดส์

ความต้องการเกี่ยวกับการปรับปรุงการใช้สื่อโรเคดส์อยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{X} = 3.22$)

ความต้องการในการใช้สื่อโรเคดส์ประเภทต่าง ๆ ส่วนมากต้องการใช้โปสเตอร์, วิดีโอเทป, คู่มือ, ภาพพลิก, หนังสือ, สไลด์, วารสาร ตามลำดับ ส่วนที่ต้องการน้อยที่สุดคือ สติกเกอร์

ความต้องการสื่อโรเคดส์ประเภทต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$)

4. ปัญหาการใช้สื่อโรเคดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ส่วนใหญ่มิมีปัญหามากที่สุดคือ สื่อโรเคดส์มีน้อยประเภท, ขาดการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องสื่อโรเคดส์ในโรงเรียน, สื่อโรเคดส์ไม่สนองตอบหลักสูตร, ไม่มีเจ้าหน้าที่มาช่วยเหลือให้คำแนะนำในการใช้สื่อแต่ละชนิด และไม่แน่ใจในคุณภาพของสื่อโรเคดส์ ส่วนที่มีปัญหาในการใช้สื่อโรเคดส์น้อยที่สุดคือ ไม่มีการให้การอบรมด้านการใช้สื่อโรเคดส์

ปัญหาการใช้สื่อโรเคดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับน้อย
($\bar{X} = 2.31$)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1. กระทรวงศึกษาธิการควรจัดพิมพ์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแหล่งให้บริการ ยืม หรือให้ฟรีสื่อโรคเอดส์ต่าง ๆ และส่งเอกสารดังกล่าวไปยังโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อโรงเรียนจะได้มีการติดต่อยืม หรือขอสื่อโรคเอดส์ไปใช้
2. หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการผลิตสื่อโรคเอดส์ เพื่อให้ประกอบการให้ความรู้ เรื่องโรคเอดส์ในระดับมัธยมศึกษา ควรมีการผลิตสื่อโรคเอดส์ให้มีมากประเภท
3. ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ทางด้านสื่อโรคเอดส์ ได้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือ ในการใช้สื่อแต่ละชนิด เพื่อการนำไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ
4. ผู้บริหารควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อโรคเอดส์ในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาสถานภาพสื่อโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในระดับเขต การศึกษา ระดับกลุ่มโรงเรียน และระดับโรงเรียนในจังหวัดต่าง ๆ เพื่อจะได้นำผล ของการศึกษาค้นคว้ามาให้ได้ตรงจุด และสามารถพัฒนาสื่อโรคเอดส์ให้มีคุณภาพตามที่ ต้องการ ได้อย่างแท้จริง

บรรณาธิการ

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520. (ฉบับที่ 5). ม.ป.ท., 2520.
- ควบคุมโรคติดต่อ, กรม. ประเภทสื่อสุขภาพ. ศูนย์สื่อสุขภาพและข้อมูลข่าวสาร โรคเอดส์, 2534. เอกสารโรเนียว.
- ชม ภูมิภาค. เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ประสานมิตร, 2524.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- ไทยสัปดาห์. สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน, ม.ป.ป.
- ธรรมบุญ วรณิสสร. "การศึกษาระบาดวิทยาของโรคเอดส์ในประเทศไทย," โรคติดต่อ. 16(3) : 288 ; กรกฎาคม - กันยายน 2533.
- ป้องกันและควบคุมโรคเอดส์, ศูนย์. ความรู้เกี่ยวกับเอดส์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2532.
- ผกา เศรษฐจันทร์ และประกาย จิโรจน์กุล. โรคเอดส์และการพยาบาล. กรุงเทพฯ : กองงานวิทยาลัยพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2529.
- พลศึกษา, กรม. การศึกษาศาเทตักเรียนก่อนการทะเลาะวิวาทในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : กองสารวัตรนักเรียน, ม.ป.ป.
- _____. การจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ, 2518. เอกสารโรเนียว.
- ✓ ระบาดวิทยา, กอง. สรุปสถานการณ์โรคเอดส์ตามรายอาชีพ. กรุงเทพฯ : กองระบาดวิทยา, 2534.
- วัฒนา เต่าทอง. "เอดส์โรคร้ายที่ไร้พรมแดน," จดหมายข่าวประชากรศึกษาและสิ่งแวดล้อมศึกษา. 10 : 22 มกราคม - มิถุนายน 2530.
- ✓ วิชาการ, กรม. หลักสูตรมัธยมศึกษา 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2533.

วิชาญ วิทยาคัย และคณะ. "เอดส์กับเพศสัมพันธ์," วารสารโรคเอดส์. 1(2) : 88 ; 2532.

"วิกฤติการณ์โรคเอดส์กับทางออกสังคมไทย," วารสารโรคเอดส์. 2(3) : 72 ; 2533.

วิจิตร วรุตบางกูร. "เด็กที่เป็นโรคเอดส์ : วิธีที่โรงเรียนจัดการกับวิกฤติการณ์นี้," คุรุปริทัศน์. 13 : 64-69 พฤษภาคม 2531 (แปลมาจาก Reed, Sally. "Children with AIDS How School Are Handling the Crisis," Kappan Special Report. Chicago : 60(5) : P.K 1-23 January, 1988.

✓ วิรลธิ ลิทธิไตรย์. "ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของเยาวชน," จุฬารวิชัย. 8(6) : 6 ; มิถุนายน 2532.

✓ ศิริสุข อิ่มสุดใจ. ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดชลบุรี. ปรินิพนธ์ กค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. คำสั่งที่ ศช 0607/33573-33581 เรื่อง การสอนเรื่องโรคเอดส์ในสถานศึกษา. ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2530.

สมโรจน์ เรืองไทย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศิริพร อัมพันธ์จันทร์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กองโรคเอดส์ กรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข. กรุงเทพฯ. เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ.2534.

สาธารณสุข, กระทรวง. "คำแนะนำเกี่ยวกับโรคเอดส์." ในรายงานเฝ้าระวังโรคประจำสัปดาห์ 31 มกราคม 2529. หน้า 25 - 52. กรุงเทพฯ : กรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข, 2529.

✓ สุกตม์ วาณิชเสณี และขจิต ชุมนิญา. "ทัศนคติและความรู้เกี่ยวกับเอดส์ในกลุ่มวัยรุ่น," วารสาร Thai AIDS Journal. 2(2) : 76 ; 2533.

องอาจ วิบุตติศิริ. "โรคเอดส์และการป้องกัน," สุนศึกษา. 8(32) : 9 - 17 ; ตุลาคม - ธันวาคม, 2528.

Black, Jeffrey L. "AIDS : Preschool and School Issues," Journal of School Health. 56(3) : 93-95 ; March, 1986.

Christian Medical Commission. What is AIDS : Manual for Health Works. Geneva : Christian Medical commission, 1988.

Collier, Caroline J. AIDS Lecture Notes. Cambridge : Cambridge Science Books, 1989.

Daniels, Victor G. AIDS. 2nd ed. Lancaster : MTP Press Limited, 1987.

Gordon, G. and T. Klouda. Preventing a Crisis : AIDS and Family Planning Work. Hong Kong : Macmillan Publishers, 1989.

Kurland, Morton L. Coping with AIDS Facts and Fears. New York : The Ronsin Publishing Group, Inc., 1988.

Langone, John. AIDS the Facts. Boston : Little, Brown and Company, 1988.

Phyllis, Levenson G. and Richard Hamilton. "Evaluation of Training Effects on Teacher Attitudes and Concerns Prior to Implementing a Human Sexuality Education Program," School Health. 59(4) : 156 ; April, 1989.

Price, James H., Sharon Desmond and Gary Kukulka. "High School Students" Perceptions and Misperceptions of AIDS," Journal of School Health. 55(3) : 107-109 ; March, 1985.

World Health Organization. "Global Programme on AIDS :

Broadcaster's Questions and Answers on AIDS," in AIDS

Prevention Through Health Promotion. p. 1-6. Geneva :

World Health organization, 1989A.

ภาคผนวก

ที่ ศธ 0806/ป1076

กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

3 มีนาคม 2535

เรื่อง ขอความร่วมมือในการทำวิจัย

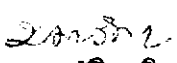
เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา

ด้วย นางสาวศิริพร อัมพันธ์จันทร์ นิสิตปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาเอกเทคโนโลยี
ทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังดำเนินการวิจัย
เรื่อง "การศึกษาสถานภาพสื่อโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร" ในกรณีนี้ นิสิต
มีความประสงค์ขอความร่วมมือจากครูที่ทำหน้าที่รับผิดชอบการใช้สื่อ โรคเอดส์ประกอบการ
ให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ ตามแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการทำวิจัย

กองการมัธยมศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่า การทำวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อ
การป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร
สมควรให้การสนับสนุน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอำนวยการความสะดวกในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ด้วย
จึงขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายประวีติ นิลวัชรมณี)

นักวิชาการการศึกษา 7 รักษาการแทน

ผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา

ฝ่ายส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2811392

โทรสาร. 2824096

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

กุมภาพันธ์ 2535

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน อาจารย์ใหญ่, ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยข้าพเจ้านางสาวศิริพร อัมพันธ์จันทร์ กำลังศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ให้ท่านประสานงานกับครูอาจารย์ ผู้รับผิดชอบการใช้สื่อโรคเอดส์ ประกอบการให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ (ฝ่ายอนามัย) ได้กรอกแบบสอบถามเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "สถานการณ์สื่อโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร"

อนึ่งเมื่อครูอาจารย์ได้กรอกแบบสอบถามแล้ว กรุณาส่งคืนผู้วิจัยภายในวันที่ 15 มีนาคม 2535

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศิริพร อัมพันธ์จันทร์)

นิสิตปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

กุมภาพันธ์ 2535

เรียน คุณครู, อาจารย์ ที่เคารพ

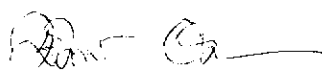
ด้วยข้าพเจ้ากำลังจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สถานการณ์สื่อโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร" โดยมี รศ.ชม ภูมิภาค เป็นประธานและ ผศ.บุญฤทธิ์ คงคาเพชร เป็นกรรมการ

วิทยานิพนธ์นี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการใช้สื่อโรคเอดส์ ตามความต้องการและปัญหาด้านการใช้สื่อโรคเอดส์เพื่อจะได้นำผลจากการวิจัย เสนอต่อฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาด้านสื่อโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้หนึ่งที่ได้รับเกียรติเป็นตัวแทนของคุณครู, อาจารย์ เพื่อให้ข้อมูลต่อการวิจัย จึงใคร่ขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามที่ได้แนบมาพร้อมหนังสือนี้ ตามสภาพเป็นจริง ข้าพเจ้าจะปกปิดคำตอบของท่านให้เป็นความลับที่สุด คำตอบจะไม่กระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติงาน หรือต่อตัวท่านแต่อย่างใด แต่กลับจะมีประโยชน์ต่อการศึกษเป็นอย่างยิ่ง

อนึ่งหากท่านกรอกแบบสอบถามแล้วกรุณาส่งคืนผู้วิจัย ภายในวันที่ 15 มีนาคม 2535 ข้าพเจ้าหวังว่า คงจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี และขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศิริพร อัมพันธ์จันทร์)

นิสิตปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง "สถานการณ์สื่อโรคเอดส์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร"

แบบสอบถามสำหรับครูอาจารย์ฝ่ายอนามัย ประกอบด้วย สภาพการใช้
ความต้องการ และปัญหาของสื่อโรคเอดส์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สื่อโรคเอดส์ หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ ที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้
เรื่อง โรคเอดส์ ที่ครู อาจารย์ฝ่ายอนามัยนำมาประกอบการให้ความรู้ เรื่องโรคเอดส์
โดยเฉพาะ

1. สภาพเกี่ยวกับการใช้สื่อโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ข้อความ	สภาพการใช้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ในการให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ ท่านชอบใช้สื่อโรคเอดส์เพียงใด					
2. ท่านคิดว่า มีความจำเป็นต้องใช้สื่อโรคเอดส์เพื่อให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์					
3. สื่อโรคเอดส์ที่ใช้ ตรงตามจุดมุ่งหมายของเนื้อหาเรื่องโรคเอดส์เพียงใด					
4. นักเรียนมีความสนใจสื่อโรคเอดส์ที่ท่านใช้เพียงใด					
5. สื่อโรคเอดส์ทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายและไม่ซับซ้อนจนเกินไป					
6. ท่านใช้สื่อโรคเอดส์ ที่ท่านเคยใช้แล้วเพียงใด					
7. โรงเรียนทราบแหล่งให้ยืมและให้ฟรีสื่อโรคเอดส์เพียงใด					
8. มีหน่วยงานอื่น ๆ มาให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์แก่นักเรียนในโรงเรียนของท่าน โดยการใช้สื่อโรคเอดส์ต่าง ๆ เช่น สไลด์ วีดิโอเทป โปสเตอร์ และนิทรรศการ เป็นต้น					

ข้อความ	สภาพการใช้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9. โรงเรียนของท่านมีการขยืมสื่อโรคเอดส์บางชนิดจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่ให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์เพียงใด					
10. ในโรงเรียนของท่านมีปริมาณสื่อโรคเอดส์เพียงพอต่อการใช้เพียงใด					
11. ครูอาจารย์ฝ่ายอื่น พิจารณาใช้สื่อโรคเอดส์ร่วมกับวิชาอื่น ๆ					
12. โรงเรียนของท่านมีการผลิตสื่อโรคเอดส์เพื่อใช้ในการให้ความรู้					
13. ท่านเลือกสื่อโรคเอดส์ตามความเหมาะสมกับอายุและสติปัญญาของนักเรียน					

14. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

2. ความต้องการเกี่ยวกับการปรับปรุงการใช้สื่อโรคเอดส์

ข้อความ	ความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ให้โรงเรียนจัดโครงการแผนงาน สาขางานและวิธีการงานด้านสื่อโรคเอดส์โดยเฉพาะ 2. จัดให้มีการอบรมครูอาจารย์ฝ่ายอนามัยเกี่ยวกับการผลิตสื่อโรคเอดส์ตามความสนใจและความต้องการของครู 3. ให้โรงเรียนจัดสรรงบประมาณสำหรับสื่อโรคเอดส์โดยเฉพาะ 4. การจัดบริการเข็มสื่อโรคเอดส์จากแหล่งภายนอกโรงเรียน โดยมีเจ้าหน้าที่ภายในโรงเรียนเข็มและนำมาบริการให้ 5. มีตำรา เอกสาร วารสาร แคตตาล็อก เกี่ยวกับสื่อโรคเอดส์ สำหรับค้นคว้า 6. การสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียนที่เห็นคุณค่าของสื่อโรคเอดส์ 7. ให้โรงเรียนจัดชั่วโมงสำหรับกิจกรรมเพื่อใช้สื่อโรคเอดส์					

ข้อความ	ความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8. ให้ครูทุกคนมีโอกาสเสนอความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับสื่อโรคเอดส์					
9. ให้นักเรียนมีส่วนช่วยครูในการผลิตสื่อโรคเอดส์					
10. จัดให้มีห้องอุปกรณ์ของโรงเรียนสำหรับเป็นที่ผลิตเก็บรักษาและให้บริการด้านสื่อโรคเอดส์					
11. จัดหาสื่อชนิดอื่น ๆ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์เพิ่มเติม					

12. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

3. ความต้องการสื่อโรคเอดส์

ข้อความ	ความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. โปสเตอร์					
2. ภาพพลิก					
3. แผ่นพับ					
4. สติกเกอร์					
5. วิดีโอเทป					
6. สไลด์					
7. เทปบันทึกเสียง					
8. วารสาร					
9. หนังสือ					
10. คู่มือ					
11. เอกสารใบปลิว					
12. นิทรรศการ					

13. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

4. ปัญหาการใช้สื่อโรเคดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ข้อความ	ปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. สื่อโรเคดส์ไม่สนองตอบต่อหลักสูตร					
2. สื่อโรเคดส์มีน้อยประเภท					
3. ไม่แน่ใจในคุณภาพของสื่อโรเคดส์					
4. สื่อโรเคดส์ไม่ตรงกับจุดมุ่งหมายของเนื้อหาที่จะสอน					
5. ขาดการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องสื่อโรเคดส์ในโรงเรียน					
6. ขาดความเข้าใจในการใช้สื่อโรเคดส์ให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่กำลังสอน					
7. ขาดความรู้ความสามารถในการเลือกสื่อโรเคดส์					
8. การสอนด้วยปากเปล่าได้ผลดีกว่า การใช้สื่อโรเคดส์					
9. นักเรียนไม่ให้ความสนใจในสื่อโรเคดส์ที่ใช้					
10. สื่อโรเคดส์ไม่สะดวกต่อการใช้					
11. ไม่ทราบแหล่งให้ยืมสื่อโรเคดส์					
12. ไม่มีเจ้าหน้าที่มาช่วยเหลือให้คำแนะนำในการใช้สื่อแต่ละชนิด					

ข้อความ	ปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
13. โรงเรียนไม่จัดเวลาสำหรับจัดกิจกรรมเพื่อให้ ความรู้เรื่องโรคเอดส์					
14. โรงเรียนไม่มีโครงการที่เกี่ยวกับสื่อโรคเอดส์					
15. ผู้บริหารไม่สนับสนุนและไม่เห็นความสำคัญของการ ใช้สื่อโรคเอดส์					
16. ไม่มีการให้การอบรมด้านการใช้สื่อโรคเอดส์					
17. ผู้สอนไม่คุ้นกับเรื่องที่สอนและสื่อที่ใช้					
18. อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
.....					
.....					

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวศิริพร อัมพันธ์จันทร์

เกิดวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2507

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 48/2 ถนน เชิดสมบัติ อำเภอเมือง
จังหวัดอุดรธานี 41000 โทร.(042) 242092

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนท่าพระวิทยายน อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น 40000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2525 (ม.ศ.5) โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุดรธานี

พ.ศ. 2529 (ศษ.บ.) (วิชาเอก โสตรักษณศึกษา วิชาโท สื่อสารมวลชน)
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

พ.ศ. 2535 (กศ.ม.) (เทคโนโลยีทางการศึกษา)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สถานการณ์สื่อโรคเอดส์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

ศิริพร อัมพันธ์จันทร์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา

เมษายน 2535

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้สื่อโรเคเอดส์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

2. เพื่อสำรวจความต้องการและปัญหาด้านการใช้สื่อโรเคเอดส์ของครูอาจารย์
ฝ่ายอนามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือครู อาจารย์ฝ่ายอนามัยในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 112 คน ซึ่งมีผู้ตอบแบบ
สอบถามคืน 92 คน

สรุปผลการวิจัย

1. ในโรงเรียนมัศึกษามีการใช้สื่อโรเคเอดส์มาก เพราะสื่อโรเคเอดส์
ทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย และไม่ซับซ้อนจนเกินไป และนักเรียนมีความสนใจต่อสื่อโรเคเอดส์
ที่ใช้

2. ความต้องการสื่อโรเคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมาก สื่อโรเค
เอดส์ที่ต้องการใช้มาก ได้แก่ โปสเตอร์และวิดีโอเทป

3. ปัญหาในการใช้สื่อโรเคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับน้อย และ
สื่อโรเคเอดส์มีน้อยประเภท

**A STUDY ON THE STATUS OF AIDS MEDIA IN
SECONDARY SCHOOLS IN BANGKOK**

AN ABSTRACT

BY

SIRIPORN UMPUNJUNTARA

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Technology
at Srinakharinwirot University**

April 1992

Purposes

The purposes of this study were :

1. To study the utilization of AIDS media in secondary schools in Bangkok.
2. To determine the needs and the problems of health teachers in the utilization of AIDS media in secondary schools in Bangkok.

The samples were 112 health teachers in secondary school in Bangkok of which 92 health teachers had returned the questionnaires.

The findings were as follow :

1. There were high frequency of utilization of AIDS media in secondary schools in Bangkok, because of it's creation of cleare understandings in subject metter.
2. The health teachers' s needs for AIDS media uses were at high level, AIDS media which health teachers needed most were poster and video tape.
3. The problems of health health teachers in utilization of AIDS media in Bangkok secondary were at low level and there were very few varie of AIDS media.